

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A csendőrségi internátus kérdéséhez.

Egy — Körner alezredes úrhoz címzett — levél fekszik előttünk. Asszony írta. Egyszerű keresetlen szavakban tör láncaát az internátus eszméje mellett. Minden szavából kiérzik az asszonyi lélek nemes idealizmusa; szerető szívének egész melege sugárik felénk minden mondatából!

Ahányszor olvassuk, mindig újabb és szebb részleteket fedezünk fel benne! Szinte zavarban vagyunk a mikor ezen levél méltatásához fogunk! Ma, a mikor valamennyien összes erőnket, minden tudásunkat és egész energiánkat kénytelenek vagyunk a kenyérkeresetnek szentelni, ma, ebben a prózai világban milyen jól eső érzést vált ki belőlünk az a tudat, hogy ime, az asszonyi lélekben még van rajongás a nemesért, a szépért; az még képes lelkesedni, hevülni oly eszmékért, amelyek az összesség javát vannak hivatva hathatósan előmozdítani; nemes szívének egész melegével áll az eszme harcossai közé és csak az a gondolat bántja, hogy szegénységétől csak fillérek tellenek, de ő kész dolgozni s fáradságának, munkájának díját felajánlja a közjó oltárára, hogy az alap ez által is gyarapodjék!

Tán ellenkezik levélíró intencióival, de követendő példa gyanánt s egyben buzdításul közreadjuk nevét: Szücs Lajosné, szül: Stefán Emilia, csendőr őrsvezető neje Volóczi; (Bereg megye).

Ő az, a ki oly melegbangú levélben ajánlja fel segítő kezét, ő az, a ki két keze munkájával siet intező köreink segítségére!

Nagyon sok levél érkezett hozzánk az internátus ügyében; mindegyik meleg hangon kér bennünket, hogy óhajukat tolmácsoljuk illetékes helyen; álljunk mi is az ügy szolgálatába s erőnktől kitelhetőleg mozdítsuk elő ezen, legénységünk létérdekét oly közelről érintő és nagy horderejű cél megvalósítását!

Az összes leveleket megőriztük, hisz' azok mind megannyi fényes tanujel legénységünk komoly és életrel való gondolkodása mellett. Valamennyit őszinte örömmel olvastuk, de ez a levél, a melyről most van szó, a legértékesebb, mert ez az érzékeny asszonyi lélek oly perspektíváját tárja fel előttünk, a melyre nem számítottunk!

Összes jövedelmük havi 90 korona. Ebből vajmi ke-

vés telik, de férjével egyetértőleg havonta 2 koronát felre tesznek az internátus javára! Ezzel azonban nem elégszik meg a minden nemes a jóért hevülő asszonyi szív! Kevés neki, tehát gondoskodik pótlásról!

A minden asszonynak segítőtársához: a tühöz fordul; annak segélyével szándékozik összegyűjteni legalább 100 koronát, ha nem többet, mert ezt az összeget feltétlenül meg akarja szerezni az internátus céljaira.

Szinte látjuk szorgos, munkás ujjai között a varrotűt, a mint öltés öltést követ; napról-napra halad a kézi munka, a míg végre elkeszül az első darab!

Egy téglá ahhoz az épülethez, a melynek falain belül a legáldásosabb munka: a gyermeknevelés fogja felütni otthonát!

A leleményes asszonyi fej kitalálta ezen munka lehető legjobb értékesítésének módját is. Mihelyt kész az első darab, már kisorsoltatja! Barátnéit megnyeri az ügynek! Azok a számokat hihetetlen rábeszéléssel egy-kettőre eladták. Már együtt van 10—15 korona, a mely még aznap a postatakarékba kerül. S így folyik a munka tovább, a míg az a 100 korona nincs együtt!

Fáradságot nem ismerve küzd egy asszony az internátus érdekében, a kinek még nincs gyermeke, de szereti az árvákat s siet megmentésükre!

Ez a szép jellemvonás, az asszonyi lélek ezen fenkölt nemessége teszi oly kedvessé az előttünk fekvő levelet!

Intező köreink a saját kebelünkben megindított gyűjtés révén óhajtanak számottevő összegeket biztosítani s ime egye altiszt neje, a ki felesleges fillérekkel nem rendelkezik, a kézi munkájával jár elől s példát mutat társnőinek, hogy miként gyarapíthatják a nők is jelenleg még kicsiny, de napról-napra növekvő tőkénket, a mely — levélíró szerint — ilyen módon egy even belül feltétlenül elérné a kezdethez szükséges 40.000 koronát, és ez által megmutathatná azt, hogy: «necak mint katonák feleségei feleljenek meg a közéletnek, hanem mint az árvák gyámolítói is!»

De nyughatatlan lelke még ezzel sem elégszik meg! Addig is, míg kezi munkáját értékesítheti, gyűjtést szándékozik indítani barátnői, ismerősei körében. nagyon helyesen számítva arra, hogy a rokonségek minden nemes tette bármikor készek!

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadszármot, Rákóczi tőrgató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.**

Ez a levél tanubizonysága annak, hogy a magyar nő lelkeben fennem lobog a minden jóért, szépért és nemesért hevülő szív termékeny lángja s a történelem igazolja azt, hogy minden igaz ügy, a melyért magyar nők szálltak síkra, a melyért ők küzdöttek bével, szerető szívük egész melegével, az győzedelmeskedett.

Az internátus ügye nem országos ügy, azt mi saját belügyünknek tartjuk, jóllehet kulturális, népnevelési szempontokból ítélve, idővel az egész magyar társadalomra ki fog hatni!

Nem a közel jövőt értjük, hanem a szorgalomban és ernyedetlen tevékenységben eltöltött évtizedek eredményét jósoljuk meg, a mikor már ezrekre fog rugni azon férfiak száma, a kik az internátus támogatása révén számottevő tagjai lettek társadalmunknak.

Ezuttal újból megragadjuk az alkalmat t. olvasóinkat egy téveszméről felvilágosítani, a mely az internátust illetőleg napvilágot látott cikkek helytelen értelmezéséből eredt.

Nem 40.000 koronáról van szó, hogy az internátus működését megkezdhesse, hanem kerek *egy millió* koronáról, a melynek évi jövedelme 40.000 koronát tesz ki, a melyből kb. 100—150 gyermek eltartásának *egy évi* összege fedezhető.

Saját erőnkől ezt az egy milliót talán sohasem hozhatnók össze, de azért mégis erősen reméljük, hogy intézőkőreink közismert áldozatkészsége nap-nap mellett meggyílvánuló hathatós pártfogása révén az internátus mielőbb megkezdheti áldásdus működését.

Egyedüli bizalmunk tehát vezető férfainkban összpontosul, önkéntes adományaink pedig csak eszköz a nemes cél elérésére!

Mennél nagyobb az egybegyűlt összeg, annál biztosabb a siker!

Sokan — köztük ironó is — gyűjtőivek kiadását kérelmezik.

Legjobb tudomásunk szerint es ellenkezik vezetőköreink intencióival, mert gyűjtőivek kibocsátása könnyen a presszió és könyöradománygyűjtés látszatát kelthetné fel, melyet minden körülmények között kerülnünk kell, ha arra óhajtanak rámutatni, hogy a begyűlt összeg spontán megnyilatkozása áldozatkészségünknek s a nemes cél iránt érzett lelkesedésünknek.

Ez a tény pedig nagyban fokozza a begyűlt összeg erkölcsi értékét, a mire nekünk katonáknak a fősúlyt kell helyeznünk.

Mindenkit őszinte örömmel üdvözlünk sorainkban, a hol összegyűlnek mindazok, a kik tiszta szívvvel igyekeznek felkarolni a nemes, szép eszmét!

Őn pedig — t. asaznyom — fogadja elismerésünket nemeskeblűségéért! Adja a Mindenható, kinek segítségével bizik, hogy főrekvését a legszebb siker koronázza!

Lélektani körülmények megítélése a gyermekgyilkosságoknál.

Irta lovag *Josch József* kir. tanácsos és orsz. törvényszéki orvos
Magyarra átdolgozta: ... (Vége.)

II. Eset. 1. A megállapítások eredménye.

Szeptember hó 10-én este nyolcz órakor E. M. 20 éves szakasné a konyhában főzéssel volt elfoglalva s rövidesen erre padlásszobájában egy élő, teljesen kifejlett leánygyermeknek adott életet, melynek nyakát zsebkeésével egészen a nyakcsigáig keresztül vágta. A gyermeket erre egy köténybe csavarta s az ágyba a derékalj alá rejtette, azután visszament a konyhába.

Miközben E. M. főzéssel volt ismét elfoglalva, erős vérzése keletkezett.

A szobaleány nőgatására E. M. ágyba feküdt, miközben szülésznőt is hívtak, ki úgy tíz óra tájban a gyermekágyas nőhöz érkezett. A szülésznő a szoba közepén, a földön, a szék előtt, melyen egy mosdótál állott, egy vérfoltot látott, mely úgy nézett ki, mintha onnan egy vértömeget feltörültek volna.

A mosdótál alja s oldala véres volt.

Midőn a szülésznő E. M.-hez lépett, az azt mondta neki, hogy «mit akart itt, már minden rendben van».

A szülésznő a takarót visszahajította s észlelte, hogy E. M. inge vérrel teljesen át van áztatva s három tüvel össze van tűzve. Vizsgálat közben a gyermekágyas oda nyilatkozott, hogy a szülés már megtörtént s csak egy tenyérnyi nagyságú vérdarab ment el tőle. Miután a szülésznő az egész szobában hiába kereste a gyermeket, azt kérdezte a betegtől, hogy kiabált-e az újszülött, mire E. M. az felelte, hogy nem kiabált. Hosszabb hallgatás után kijelentette, hogy a gyermek az ágy alatt van. A szülésznő felemelte a derékaljat, de nem talált semmit, mire a keresést abba hagyta s kezeit megmosta. E közben felkelt E. M. s a derékalj alól a rongyokba csavart gyermeket elővette. A szülésznő, látva a borzasztó sebet a gyermek nyakán, azt kérdezte E. M.-től, hogy talán a gyermek kihuzásánál tépte fel a nyakát ily szörnyű módon? Erre igenlő feleletet kapott. Később észrevette a szülésznő az éjjeli szekrényen fekvő véres zsebkeést s azon kérdésére, hogy talán ezzel vágta át a gyermek nyakát, E. M. beismerőleg nyilatkozott, de hozzá tette, hogy nem érti, hogyan tehette ezt, bizonyára az ördög nyomta kezebe a kést.

Most már kétségbe volt esve, míg előbb kezeit feje alatt tartva, nyugodtan feküdt az ágyban.

Riballgatásánál előadta E. M. hogy először szült és nem tudta, hogy más állapotban van. Leírja a szülési fájdalmakat s arra még emlékszik, hogy a padlásszobájába jutott, de azután elveszítette eszméletét. Mire magához tért, a padlón ülve találta magát s borzalommal látta, hogy előtte vértócsában fekszik egy gyermek, melynek nyakán egy vágott seb volt látható. A gyermek mellett feküdt a nyitott kés. Ijedtségében felkapta a gyermeket, egy köténybe csavarta s elrejtette a derékalj alá. Mindjárt erre azután ismét jól érezte magát s a konyhába ment vissza, hogy tovább főzzön.

A gyermek atyjának január vagy februárban megmondotta, hogy áldott állapotban érzi magát, arra azonban már nem emlékszik, hogy az erre mit felelt? Szeretőjét, ki időközben megnősült, két nappal a

A legjobb órák,

legsolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett. Arjegyzék ingyen!

szülés előtt látta, nem szólította meg, de a viszontlátás őt igen felizgatta.

Bal lépése miatt anyja őt néhány nappal a szülés előtt kúiltotta a házból, míg nővére megígérte neki, hogy részére egy szobáról gondoskodni fog. Egyéb előkészületeket a gyermek számára nem tett.

tud írni és olvasni, de fejszámítási példákon megakad. Szülei szigorúan s vallásosan nevelték.

Szerelmi viszonya még szüleinek házában kezdődött. Szeretője megígérte neki, hogy elveszi s erről két levelelben írt is. A leveleket sajnálatára elégette.

Terhességében azért nem hitt, mert a havi baja —

A jánoshegyi új kilátó torony.

2. A vizsgálat eredménye

Vádolt egy jóindulatú, de szellemileg korlátolt fiatal nő benyomását teszi, ki szófukar s borus arckifejezéssel szerényen viselkedik; nem mutat izgatottságot, kivéven, ha szüleivel való jelenlegi viszonya kerül szóba, mikor is mindég sirásba kap.

Súlyosabb természetű betegegeken nem ment keresztül. Az iskolákban gyenge tanuló volt. Folyékonyan

bar gyengén, de rendszeren — jelentkezett. Akkor érezte az első szülési fájdalmakat, mikor szeptember 10-dikén este a konyhában főzött. Emlékszik még, hogy egy gyertyával kezében két emeleten fel a padlásszobájába ment, fájdalmai azonban rettenetesek voltak s nem emlékszik már, hogy mi történt azután. A történetek úgy tűnnek fel előtte, mint egy borzalmas álom. Azt hiszi, hogy a nyomozó hatóság előtt tett azon kijelentése, hogy a szoba közepén ült, midőn magához tért, tény-

leg úgy is lehetett, de biztosan nem emlékszik rá. Semmiképen sem akar arra emlékezni, hogy a gyermekkel azután mi történt. Nem tudja, hogy a koldokzinór hogyan szakadt el s hogy a gyermeket a derék alj alá rejtette. Hogy élt-e a gyermek, mily helyzetben született, a nyakvágásra mindezekről nem akar semmit sem tudni. «Majd a tanuk tudni fogják» mondja minden izgatottság nélkül «valóban úgy lehet, de én nem tudok róla.»

Az, hogy később ismét a konyhában volt s főzött, emlékezetében maradt, de azt állítja, hogy téstát csinált, miről azonban gazdája nem akar tudni semmit.

Homályosan emlékszik a szülésznő megjelenésére, azt azonban nem tudja, hogy mily feleleteket adott neki. Különösen arra nem emlékszik, hogy a gyermeket ő húzta ki a derék alól. Nem is volt izgatott, hanem nyugodtan és mélyen aludt.

3. Vélemény.

Az előttünk fekvő eset felületes vizsgálódásánál bizonyára mindenki kételkedik azon vallomásokban, melyeket vádolt — a szülési folyamat alatt beállott elmezavarra vonatkozólag — tett, miután kérdéses időben általa czéltudatos cselekedetek történtek. Ezen kételyeket főképpen az támogatja, hogy vádolt ingét összeützte, nehogy a vérvesztés gyanút keltsen, továbbá hogy a halott gyermeket az ágyba rejtette, hogy ismét a konyhába visszament és főképpen a szülésznővel szemben való viselkedése, ki előtt beismerte, hogy a borzalmas tettet elkövette s hogy azt, valamint a szülési folyamatot előtte el akarta titkolni.

E. M. szellemi állapotára vonatkozólag ismételt és alaposan megvizsgáltatott, de nagyfokú korlátoltságon kívül, szellemi rendellenesség nem volt nála megállapítható. Feltűnő azonban, hogy vádolt gyermekágyas állapotának első óráitól egészen az elalvásig terjedő időszakban törtétekre vagy egyáltalán nem, vagy csak igen homályosan emlékszik s ez nem csak a kihallgatásoknál, hanem még hozzátartozóival folytatott magánbeszélgetéseknél is nyilvánul. Meggyőződést szereztek arról is, hogy ő egyáltalán nem érzi magát bűnösnek. Azon egyformán ismétlődő felelete, hogy «minderről én nem tudok semmit, a tanuknak igazuk lesz, de én nem tudom. Ha tényleg én tettem, úgy ártatlan vagyok, mert nem tudok róla semmit» — megdöbbentő volt.

Mindezek alapján a vizsgálat azon irányban folytatott, hogy nem-e forog fenn valamely örökölt szellemi terheltég s itt megállapított, hogy a terhelt nagybátyja elmezavart, anyja súlyos hiszteriában s neurasztheniában szenved, két nővére súlyos idegbajos s három unokatestvére szintén tébolydában halt meg. Ezek folytán s az ő szellemi korlátoltságát is tekintve véve, vádoltat feltétlenül mint szellemileg terheltet, kevésbé ellentállónak kell megítélnünk, a szülést megelőzőleg pedig lényegesebb izgalmon is ment keresztül. (Anyja kitiltotta a házból, szeretője pedig más életpárt keresett magának.) Mindenek előtt azonban ki kell emelni, hogy a szülés és pedig az első, egy hihetetlen rövid időben — két óra alatt — ment végbe, holott egy rendes szülés először szülő nőknél körülbelül 20 óra hosszáig tart.

Azon óriási különbségek a vérnyomásban, melyek ezen rövid idő alatt az agyban végezhmentek, szellemileg rendeseknél is igen sokszor muló elmebeli zavarokat idéznek elő, melyek a gyermek életét veszélyez-

tetik, a mennyiben az anya izgalmaiban és látományaiban gyilkossá lesz. Megtörtént egy eset, hogy egy 40 éves ideggyenge, először szülő nő, a szülés alatt oly mély rázkodtatásokon ment keresztül, hogy a szülésznőt magától ellökve, felült s a gyermeket fejénél fogva egy rántással magából kitepte s úgy vágta az ágy szélehez, hogy az szörnyet halt.

Jelen esetben látjuk, hogy E. M.-nek szellemi terheltége s ezen izgalmak mellett, melyeken a szülés előtti napokon keresztülment, még egy ily rövid ideig tartó szülést is kellett végigszenvednie. Elégendő okok forogtak tehát fenn, hogy a szellemi megzavarodottság nála ily erőszakos, borzalmas módon nyilvánulhasson.

A gyermek megölésének módja esztelen s rettenetes! Hiszen arra nem is volt szükség, hogy a védtelen újszülöttnek nyakát a nyakcsigolyáig átmetsze. Feltűnő az is, hogy E. M. a tett nyomait nem iparkodott jobban eltüntetni. Bár a gyermeket a derék alj alá rejtette a véres zsebkést ott hagyta az éjjeli szekrényen.

Ha tudományosan megfigyelt több oly eset nem állana rendelkezésre, melyekben a jelen esethez hasonló körülmények között az öntudat szinten szünetelt, úgy nem állana jogunkban, hogy E. M. szavainak hitelt adjunk.

Vallomásaiból s e többrendbeli tanuvallomásokból, valamint a tudomány tapasztalatai alapján tehát azon eredményhez kell jutnunk, hogy az öntudatnak egy mélyreható megzavarása tényleg fennforgott. Az öntudat eleinte teljesen megszűnt, később bézagos s elmosódott volt, míg a mély álm a beteges állapotnak véget vetett.

E. M. szabadlábra helyeztetett, mert az orvosoknak véleménye szerint tettet beszámíthatatlan állapotban követte el.

A vörös kakas meséiből.

(Speciális büntettek.)

Irtá: Tábori Kornél, Budapest.

(Vége.)

Hihetetlenül jelentéktelenek, sőt gyerekesek és nevetésgesek olykor a gyujtogatás okai.

Egy szolgáló, a kit munkahiány miatt bocsátották el, a gazdájának házat fölgyujtotta, hogy a rendcsinálás, takarítás aztán sok dolgot adjon s visszafogadják a szolgálatba.

Londonban pár évvel ezelőtt száztizennégy gyujtogatást követett el egy subancz, hogy megkapja azt a kis jutalmat, a melyet a tűz első jelentőjének szoktak fizetni. Az utolsó tűzjelzésért három koronát kapott, míg a biztosító társaság kétszáznyolcvanezer koronányi tűzkárt fizetett ki.

Neuhaldenslebenben egy tűzoltó egész sereg gyujtogatásra vetemedett, hogy ahhoz a prémiumhoz jusson, a mely a színhelyen elsőnek jelentkező tűzoltónak dukált. Persze könnyen érthette el épp ő legelőször a színhelyet.

Boroszlóban egy éjjeli őr — tisztán «hivatalos ambícióból» — tizenöt hónap alatt legalább huszszor gyujtogatott a maga kis kerületében. Mindig azt állította, hogy ő fedezte föl a tüzet s rendszerint ő tette az első jelentést.

A francia Bois városában sokszor gyujtogatott a tűzoltó, hogy aztán — az ottani szokás szerint — szabad cseh-et csináljon, magyarul: potyázzék.

Egy iparos, a ki önkéntes tűzoltó volt, Oberlungwitzban három tüzet obozott, a melyek 9000, 11,000 és

Ha fáj a feje ne tévóázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást olmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozól ingy. postai szállítással.

26.000 márkányi kárral jártak. A gyujtogatást állítólag mindig ittás állapotban követte el, még pedig a tűzoltók gyűlése után, a hol tréfásan kíváncsoktak egy-egy tűz után.

— Na hát, ezt a kis szíveséget megtehetem nektek — mondta a furcsa ember, a ki a tűz kitörése után nyomban hazaszaladt, fölvette az egyenruháját és szorgalmasan részt vett az oltásban.

A gyerekes hiúság játszott szerepet Tolna megyében is egy tizenhat éves sibedernél, a ki tudta, hogy mint „lovast” őt fogják a legközelebbi tűzörségért elküldeni.

De bizonyos jóindulat, szinte már szociális altruizmus, a mely egyáltalán nincsen tisztában a cselekedet bűnösségével, éppen úgy gyujtogatókká tett más embereket.

Egy öreg háznak a gazdája, a ki nem valami jómódu ember volt, a legesekélyebb rosz szándék nélkül mondta egyszer a bérelőjének:

— Ez a ház se fizeti ki magát. Az építkezésre pedig nincs pénzem. Bárcsak leégne az egész viskó.

A bérelő jószívű ember volt és gondoskodott arról, hogy leégjen, bár ebből semmi haszna nem lehetett. Ilyenféle tűz volt a mult őszszel Szolnok környékén. Egy özvegy asszony háza hamvadt el. A csendőrök nem is gyanúsították őt s kiderült, hogy idegenek gyujtogattak, tisztán részvétdől. Tudták, hogy esinos összeget fog akkor kapni a biztosító társaságtól s egyben munkához is jutnak az új építkezésnél a szegény, inséges lakosok.

A habona sem hiányzik a gyujtogatás motívumai közül. Egy vasuti ör felesége az arad-csanádi vonalon felgyujtotta a ferje házat. Elfogták a csendőrök s a biróság előtt így vallott:

— Kártyát vettem a mult nyáron és a cigány-asszony megjósolta, hogy a házam le kell égni, mert különben nagy szerencsétlenség fog érnem.

A naiv asszony fölakasztotta magát a börtönben. Irigység, bosszuvágy, kicsinyes önzés is bűnre vihet itten. Egy fiatalembernek nem engedték meg, hogy egy kerti vendéglőben odaüljön valami lakodalmas társaság asztalához. Előtt való haragjában és mivel tudta, hogy a társaság férfitagjai jórészt ünkeutes tűzoltók,

fölgyujtott egy házat és ezen a módon egyszerre sikerült is a mulatságnak véget vetnie.

Egy munkás, a kinek butorait lefoglalták a hátralékos házbér miatt, lángba borította az épületet, hogy a támadó zűrzavarban akadálytalanul elszállíthassa butorait egy másik lakásba.

Tolvajok — kivált vidéken — nem egyszer gyujtogatnak, hogy az általános izgalomban és fejvesztés közepett kedvező alkalmuk legyen a lopásra, miközben látszólag néha maguk is résztvesznek a mentő munkában.

A bűnösök gyakran azt hiszik, hogy jól megfontolták a tervüket és minden legcsekélyebb körülménnyel számot vetettek, de utólag kiderül, hogy mégis csak maradt egy kis hézag, a melyen át behatol a törvény keze. S ilyenkor mutathatja ki az ügyességét egy nyomozó csendőr, vagy detektív. Ezen a réven sikerült leleplezni a már említett kereskedőt, a ki egy macskát használt föl eszközü. Egy másik gonosztevő pedig azt akarta elhitetni, hogy a lámpával kezében elvágódott a szőnyegen.

A kiküldött csendőr megtalálta az összetört lámpát, megállapította azonban, hogy a szőnyeg legalább egy liternyi petróleummal volt átitatva, míg a lámpába negyedliternél több beje nem fért.

Egy harmadik gyujtogató gondosan elkönyvelte, hogy kevéssel a tűz előtt részletenkint tíz liter petrolenmot vásárolt. De a háztartásban legfőlebb három liter fogyhatott el s még találtak is az éléskamrában egy liternyit.

A lüneburgi mezőn egy nagy tűz után láb-

nyomokat találtak; szöges cipőtől származhattak. Mint-hogy ilyet azon a sik vidéken nem viselnek, csak idegen lehetett a tettes.

A föltevés helyesnek bizonyult: kinyomozták őt egy csavargó személyében, a ki a bajor Alpések felől érkezett oda.

Boroszlóban gyujtogatással vádoltak egy éjjeliőrt, a mint említettük már. A leleplezése úgy történt, hogy megállapították pontosan: mikor jelentette a tűz kitörését s kiderítették, hogy akkor még egyáltalán nem lehetett az utcáról észrevenni.

Hasoulóképpen magára irányította a figyelmet Pozsonyban egy háztulajdonos, a ki a gyujtogatás után bizo-

A jánoshegyi új kilátó-torony a budakeszi útról nézve.

nyos távolságról folyton a házafelé nézett, sőt még egy fára is fölmászott, hogy jobban lásson.

Egy sörgyáros Grác közelében fölgynjtotta a házat, hogy nagy biztosítási összeget kaparítson meg. Három gyertyát állított a szalmába és meggyújtotta. Aztán Grácba kocsizott a kisvárosból és onnan vonaton tért haza. Minthogy az alibije kétségtelennek látszott, nem is gyanúsították. Hetek múltán hallotta a vendéglőben, a mint a törzsasztalnál épp a tűzről beszélgettek és a «titokzatos kocsi ismeretlen utasát emlegették. Megijedt, azt hitte, hogy már rájöttek a titkára és szörnyű izgalmában egyenest a rendőrségre szaladt.

Időgyújtóval manipulált egy miskolci ember: a lakásán ugyanis egy nagy és vastag gyertyát állított fűrészpörba, alija pedig vékony forgácsokat rakott. Előzőleg gondosan kipróbálta, hogy mekkora egy olyan gyertyának az égési tartama. Miután pedig a második gyertyát meggyújtotta, «üzleti utra» ment és mindenféle helyekről, a hol csak kiszállhatott a vonathól, levelet és «anzir»-ot írogatott a feleségének. Mindegyiken ki-tüntette a napt, órát és percet is. Így akarta biztosítani az alibijét; de épp ez a túlzott pontosság tette igazán gyanúsá.

Egy másik gyanúsított úgy próbált alibit szerezni, hogy átsietett egy közeli városba, a hol az utozán meg-szóltott egy rendőrt s kérdezte, hogy nem látott-e iskolás fiukat egy kocsiban? (Tényleg egy iskolai kirán-dulásra mentek a gyermekei.) Aztán föltűnő nyájasság-gal invitálta a rendőrt, hogy igyon meg vele egy-két pohár sört.

Kétségtelenül megállapították tavaly Drezdában egy gyujtogatásról, hogy esti tíz és tizenegy óra közt történt. A tettes szavahibető tanuk seregével igazolta, hogy ő másnap reggel 7/7 órakor Berlinben volt. Minthogy oda esti 7 óra 40 perczkor indul Drezdából az utolsó vonat s az első reggeli vonat 3/8-kor érkezik Berlinbe, bebizonyították tartotta az ártatlanságát. Tényleg azonban esti 3/12-kor utazott el Drezdától Lipcsébe s ott talált egy vonatot, a mely tovább vitte Berlinbe, a hová reggeli hat órakor érkezett.

Egy lakásban tűz ütött ki, mire a keletkezés szin-helyétől számított harmadik szobában a lakás bérlője kétségbeesetten kiáltotta az ablakból:

— Segítség! Nem tudok kimenni! Kivülről rám zár-ták az ajtót.

Kimentették s megállapították, hogy a hálószoba ajta-jának külső rethesze valóban át van tolvá. Egy furfangos detektív pár nappal később megvizsgálta az ajtót és a szélén — egyenlő magasságban a külső retheszszel — frissen vajt, piczinyke csatornát vett észre. Ezen át — a mint a próba igazolta, — belülről is könnyen át lehetett húzni a retheszt egy fonál segítségével.

Egy nagy tűznél, a mely tavaly történt Budapesten — még pedig valami foszforanyag segítségével — a hely-szimen találtak egy skatulyát ezzel a fölírással: «Dro-geria a fekete kutyához. Budapest, Marokkói-utca». A dobozban széndarabkák maradványait vették észre és a drogeria egyik alkalmazottja szerencsésen fölismerete a vásárlót a tettes személyében, a ki egy nappal előbb végtelen és nagyon hosszú kénszálakat kért egy koronáért s kapott is.

Rettegésben tartotta egy ismeretlen gyujtogató a Bunszlau-kerületi Rosenthal népét. Végre gyanítani kezd-ték, hogy a tettes egy kereskedő. Írását összehasonli-tották azokkal a levelekkel, a melyekben a károsultakat

megfenyegette. De ez az eljárás sikertelen maradt. Végre mégis sikerült a bűnösségét megállapítani: mással íratta a «tűzleveleket», de az íróasztali mappájában találtak egy itatópapírt, a melylyel az egyik levelet fölszárí-totta. Az itatóst tükör elé tartották a megvölt a «cor-pus delicti».

A kriminaltechnikai segédtudományok mint a foto-grafálás, a kémia, a mikroszkópia, a mineralógia már börtönbe juttattak nem egy gyujtogatót, a ki pedig biztos volt a dolgában.

Egy tűznél, a melyet bosszúból okozott egy paraszt égő ronggyal, idejekorán sikerült az oltás s később a rongy egyik darabkáját megtalálták. A mikroszkóp útján kideríthették, hogy a rongy a paraszt ócska kabátjá-ból való.

Másik esetben, a mikor egész sereg «áltűz» pusztí-tott egy városban, az egyik tűz szinhelyén két csoma-gocskát találtak: spongyába burkolt kenes gyufát. A csendőrök házkutatást tartottak a gyanúsítottnál s ott épp oly csomagocskát találtak. Észrevettek, hogy a spongya-darab összeillik az ő spongyájával s abból tépte le. A csendőrőrmester, a ki szabad óráiban egy göröcsével szórakozott tanulságos módon, «zuttal hivatalosan is hasznát vette a passziójának. A mikroszkóp alá tette a tűznél lelt spongyát s megállapította, hogy rajta haj-szálak is vannak — a tettes hajából. Most már nem használt a tagadás.

Két paraszt — apa és fia — betörést követtek el egy gazdánál, aztán fölgynjtották a házat, úgy, hogy csak-nem a föld színéig elpusztult.

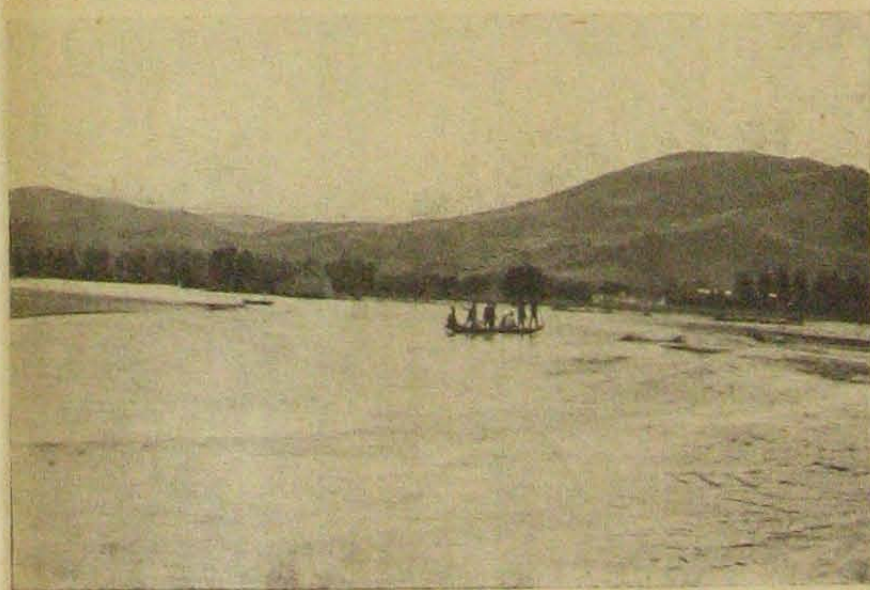
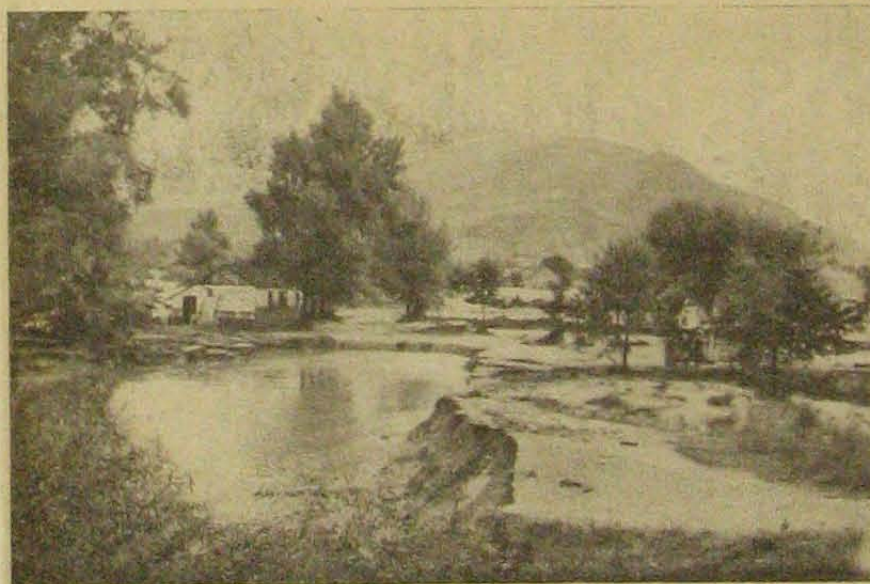
A parasztgazda kocsiját és lovát használták s külö-nösen sok zabot és rozst vittek el. Hogy a nyomukat elveszíték, össze-vissza hajtottak a földeken. Megjegyzendő, hogy a furfangos gonosztevők előbb visszahaj-tottak az üres kocsival, csak azután gyujtották föl a görét, raktárt és az istálló-épületet. A gazda másnap reggel észrevette, hogy a lova még mindig erősen izzad. A kocsinyomok, a melyek ide-oda vezettek, egészen frissek voltak még, eső is járt arra éjszaka és a kerék-valamint patanyomok jól látszottak. Az egyik lónak véletlenül sajtáságos trappja volt: a mellső jobblátat mindig egy kicsit előbbre emelte s ezért különlegesen is voltak a járásának nyomai. A szomszéd faluból se-gítségül hivta a patkoló-kovácsot, a kinek assziszten-cziájával egészen a tolvajok és gyujtogatók házáig tudta követni a nyomokat. Megtalálták náluk a gabonát is, de arra makacsul hangoztatták, hogy az ő földjükön termett. A gákonaszárakra azonban különböző földré-szecskek tapadtak s egy ötletes csendőrőrmester taná-csára megvizgáltatták azokat egy mineralógussal. A mikroszkópos eljárás kiderítette, hogy a földmorzsák szine és egész strukturája után ítélve, az a roz s az a zab nem a tolvajok földjén termett, hanem a gazda házataján nőtt.

Egy *Petit* nevű hírbedt gyujtogató, a ki makacsul tagadta bűnét, a szinhely pulha földjén mezitelen lábá-nak a nyomát hagyta hátra. Mintát, lenyomatot vettek a lábairól. S az egyik lenyomat kis mélyedést árult el a talpán, a mi sokáig észrevétlen maradt, a mig egy tanu föl nem hivta reá a figyelmet. A vádloznak meg-hagyták, hogy vesse le a cipőjét, barisnyáját s a lábat tegye a lenyomatra. Kiderült akkor, hogy a *Petit* egyik talpán kis *bitarsok* van, a mely pontosan beleillik a kis mélyedésbe. A bíróság, a mely föl akarta már men-teni, erre annál szigorubban ítélte.

BUTOR

kéaspénzért v. rézletfűzetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Répés árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Délmagyarországi újabb felhőszakadás. — A pusztulás Orsova környékén.

Egész „pirotechnikai mestermű” volt a híres *siebenhelni affér*, a melyet egy kiváló német szakferbu, dr. Wulfen Erich államügyész leírása alapján ismeretünk. A különös bűnügy vetekszik egyes részleteiben a köpeiúki esettel.

A százsz városakában, a mely tán egyedül arról vala nevezetes, hogy nagyon sok varga lakik benne, az utolbi években tömérdek tűzvész pusztított. 1896-tól 1906-ig nem kevesebb, mint 43 nagyobb tűz volt, a melyek 67 főépületet hamvasztottak el. 1905-ben egyszerre hét ház lett üszökké. Utána a polgármester közbejárására ötszáz márkát adományoztak a király magánpénztárából s ezt a tűzoltók között osztották szét jutalmul „az önfeláldozó magatartás elismeréséül”. A tüzek okait azonban nem tudták kideríteni.

Nagy meglepetést keltett aztán egy freiberger esküdt-széki tárgyaláson, a melynek vádlottja P. Siebenlehni terménykereskedő volt, gyújtogatás czinán, az egyik tanu, G. cipész-mester vallomása:

— Kérem, ez itt semmi — mondta a derek varga. — A gyújtogató nálunk, Siebenlehnben, maga a tűzörtség. Otthon azt tartják, hogy a ki bajba van, segít azon a tűz!

Kiderült, hogy a „beavatottaknak” már külön szak-szerű tolvajnyelve is volt s kedélyes szójátékokat csináltak a tűzoltókra, a kik szépen elvállalták a gyújtogatásra adott „megbüntetést” és aztán csak úgy tessék-lássek dolgoztak a rozoga vízpiszkákkal. A főczel, a melyet a siebenlehni hatóság is helyeselt, az volt, hogy az egész várost ujja építsék — biztosító társaságok költségen. A uelleképtületeket minden ok nélkül lerombolták, ha valahol tűz támadt. A tűzörtség homolyan szavazott és minden alkalommal pontosan meghatározta: hol leszén tűz? Sőt a tűzoltó-gyakorlatoknál is nyiltan beszéltek a gyújtogatásokról. A háztulajdonosokat egyenkint főlezölítették: parancsolnak-e tüzet? Mintha egy udvarias gavallér csevegne valami estélyen:

— Szolgálhatok egy kis tüzzel? Rágyujt egy szivarra?

Csakbogy Siebenlehnben szivar helyett házra gyujtottak. S az 1905-iki nagy tűznél azt is megtették, hogy a még nem is égő házfödeleket lerombolták s a elhamvadni nem akaró épületeket kétszer-háromszor ujra meggyujtották. A kik oltani akartak, azokat leszidták, sőt meg is verték. Majd a szomszédos házak tűzfalait ledöntötték s égő gerendákat hurczoltak át.

A csendőrt elcsalták vagy elriasztották a tűz szin-helyétől. Tégladarabokat is dobáltak a fejére. Egyszer a közeli helységből bozotott fecskendőt a csendőrség, de boldogulni nem tudott vele, mert egyszerűen nem kapott vizet és a tömlőket átvagdosták.

A tűz mindig egész kis ünnep volt Siebenlehnben; a „leégetteknek” áldomást, lakomát is kellett fizetniök. Loptak is persze szépecskén. Egyszer az alparancsnok sienkja alul egy kakas kukorékolni eld.

A tűzörtség könyvet is vezetett a „leégendő” házak-ról s állítólag városi érdekek is szerepet játszottak. Az asztaltársaságok „helyes városi tűzpolitikáról” csevegtek.

Formális terv is készült a városi tanács tudtával és hozzájárulásával. Pontosán meg volt szabva, hogy a tűz után miképpen rendezik, szabályozzák az illető utcákat. A szokásos jutalomdíjak, a melyeket a tűz szinbelyén leggyorsabban megjelenők számára tüztek ki, ugyancsak szerepet játszottak itt. Évenkint három nagy ünnepséget is rendeztek „erre a nemes czélra”.

Mikor a piaczeren két ház pusztult el, másnap reggel még vascsigák segítségével ringatták le a falakat, hogy a biztosítás összegét annál magasabbra emeljék. A legmulatságosabb tán az volt, hogy egy jámbor polgárt, a ki oltani akart a polgármester löstállójánál, lespriczceltek és elkergettek onnan. Egy másik tűznél találkozott valaki az utcán a polgármesterrel és ez rákiáltott:

— Maga is tüzoltó, mi?

— Igen, kérem.

— Hát miért nem rohan a tűzhöz?

— Minék? Ugy se oltjuk.

— Nem is úgy értem, öcsém. Minél több embert vegyen maga mellé és gyűjtsen meg a szomszédos két házat. Ezek is sorra kerültek már!

A „meggyújtás” szintén a siebenlehni tolvajnyelv egyik szakkifejezése volt, a persze elpusztítást jelentett. A derek tűzoltó eleget is tett a polgármester kíván-ságának.

A mikor pedig égő szalmút azörtak a tetőkre és pad-lásokba, egy Brüller nevű polgártárs összeveszett az egyik háztulajdonossal, mert hát most az ő háza került volna sorra és jogtalan protekcióival előzték meg. Nehány pofon is csattant el... Itt sok is volt a jólét, mert hát valóban két szép, új házat pusztítottak el, a melyek nem is állottak a „városrendezés” útjában. De a polgármester megtétette „azt a kis szivecskét” a be-szolyásos Krémer Jánosnak, a ki viszont lelkesen kor-teskedett, hogy az új választáskor megint ő legyen a polgármester. Így is történt.

A növényevés előnyei.

Valamikor azokat, a kik azt állították, hogy a mai ember túlsok húst vesz magához s aránytalanul kevés főzelékkel táplálkozik, fntó-bolondoknak tartották. Ma már nem nézzük le oly nagyon az ilyen embereket. Oly emberek, a kik nehéz testi vagy szellemi munkát végez-nek, tehát tudósok és kiváló sportemberek, tapasztal-talból tudják, hogy táplálkozásuknál nem nélkülözhetik a vegetabiliákat. A fiziológusok meg is magyarázzák ennek az okát. A most dühöngő húsdragaság mindig nagyobb tömegeit az emberiségnek fogja arra kényszerí-teni, hogy inkább a növényi táplálkozás felé forduljanak. És így majd az agrárisok kapzsiaságának a néphigiénia nagyobb arányú elterjedése lesz a követ-kezménye. A kémiai kutatások megállapították, hogy a szervezetnek fehérjére, zsírra, szénhidrátra és anorgá-nikus sókra van szüksége. A test sejtjeinek anyaga a fehérje, s minthogy az izmok főleg fehérjéből állanak, Liebig azt hitte, hogy a fehérjék képezik a szervezet

A magyar királyi csendőrség síves figyelmébe!
Minden csendőr, ki órát, ékszer, érmefest vagy bármely más értékes tárgyat vásárolni, német követ-kezőkép beszélhet: 50 kor-ig havi 4-5 kor., 60 kor-ig havi 5-6 kor., 80kor-ig havi 7-8 kor., 100 kor-ig havi 9-10 kor., 150 kor-ig havi 12 kor., 200 kor-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezség szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, teljeskörű utasítással. — 1 gramon küldő kivétel, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 tömlő), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelendő szívesen házhozjuttat, mintán évi bérletjegyem van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műórás és műtővös
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

tápanyagát, míg a zsír és szénhidrátok mint légzési anyagok kívülről a meleg előállítására szolgálnak. Ehhez a teóriához van az alábbi táblázat összeállítva, a mely szerint egy 70 kilós, kifejlett emberi szervezetnek naponként 118 gramm fehérjére, 50 gramm zsira-dékra és 500 gramm szénhidrátra van szüksége.

Vannak tudósok, a kik az egész Liebig-féle elméletet hibásnak tartják. Ezek szerint az izomzat egy gőzgéphez hasonlítható, a mely ugyan vasból készült, de a melynek a tápanyaga nem vas. A fehérjékből álló izmokat valójában nem fehérjével, hanem szénhidráttal és oxigénnel tápláljuk. A szénhidrát pedig a szénnek a vízzel való szerves vegyülete, a melyet közvetlenül nyújtanak a növényekben lévő cukoranyagok. A növényi táplálék tehát rendkívül fontos az izomzatra nézve. Ha a táplálékból hiányzik a szénhidrát, akkor emészti fel az izom munkája által a fehérjét és a zsíradékot, esetleg a szervezet kárára.

Nagy testi megerőltetések elegendő táplálék daczára is a szervezetben felhalmozott fehérjét fogyasztják; innét a lesoványosodás s az ideges jelenségek, a melyek a túlerőltetést kísérik.

Egy bécsi orvos, Schürer Ferencz érdekes könyvet írt erről a nagyfontosságú kérdéstről; nem lesz érdektelen művének alábbi vázlatát közölni.

A túlsok hússal való táplálkozásnak — többek közt — egyik nagy hátránya az, hogy nem ad elég meszet a szervezetnek. A ki hosszabb ideig táplálkozik kizárólag hússal, annak fogai törékenyek, csontjai pedig puhák lesznek. Ez azzal magyarázható, hogy a hiányos mészpótlás folytán saját csontjainak mesztartalmát fogyasztja, a melyek ezáltal puhák és törékenyek lesznek. Anyák a hűknek a hús a fő táplálékuk, mesztartalomban szegény tejet adnak csecsemőiknek, a kik ennek következtében nehezen kapják fogait, s gyakran angolkórosak lesznek. A szervezetnek szüksége van a mészre. A ragadozó állatok teljesen mellőzik a növényi táplálkozást, de viszont zsákmányukat szőröstül-bőröstül, sőt a csontokkal együtt felják föl, s így pótolja szervezetük mészsükségletét.

A mézen kívül — miként azt az anyatej kémiai analízise mutatja — káliumra, magnézium- és vas-oxidra és foszforsavakra van a szervezetnek szüksége, miért is a nevezett ásványokat tápsóknak nevezzük. Ilyeneket találunk úgy a húsból, mint a növényi eledelben. Míg azonban a hús nátronban, mészben és klor-oxidokban szegény s az egyoldalú usztán húsból álló táplálkozás betegségeket okoz, addig egész csomó növény, gyökér, gyümölcs és mag van, a melyek a hússal egyenrangú tápértékkel bírnak, sőt sőtartalom dolgában azt messze felül is mulják. Így káliumban gazdagok a burgonya, spenót, saláta; nátriumban ugyanezek, azonfelül alma, eper stb; mészben borsó, körte, saláta, szilva, füge, narancs, málna, eper, spenót és fejealáta.

A táplálkozásnál teljesen és érezhetően hiányzik a faeres cellulóze. Ezt ugyanis kizárólag a növények szolgáltadják. A cellulóze csak részben emészthető föl, az emésztetlen rész izgatja a beleket, a mire ezek egészséges és zavartalan működéssel felelnek. Növényevő állatok, a melyeknek nagyon hosszú a bélcsatornájuk, begyulladásban pusztulnak el, ha a rostokat megvonjuk tőlük. De még a ragadozóknak is szükségük van emészthetetlen anyagokra, hogy bélműködésüket szabályozzák, pedig ezeknek tudvalevőleg rövid a bélcsatornájuk.

A ragadozók, mint már említettük, szőröstül bőröstül eszik meg áldozatukat. Az ember belének hossza a növényevőké és a ragadozóké közt van; ha tehát csak húst, kenyeret és lésztaneműeket vesz magához, akkor tápláléka megemészthetetlen, mert hiányzanak belében a szükséges izgatások, a melyek a bélhullámzásokat elősegítik. Az ilyen tápláléknak következménye aztán vértódlás, fejfájás, étvágytalanság, székrekedés, rossz hangulat, oldalszúrás, szivdobogás, hányási inger, rövid lélegzet, béltunyaság, s igen gyakran a veszedelmes vakbélgyulladás lesz.

A hússal élő embereknek legalább sok rizst kell enniük, hogy némiképp pótolják a vasat, foszfort és magnéziumot.

A fehérje ne legyen a fő táplálékunk: a jövőben a szénhidrátokra kell a főszínt fektetni. Mert az elégetése és kiürítése a táplálkozásra és munkabírásra főlegesen nitrátoknak nagy és káros megterhelését jelent a szívnak, tüdőnek, májnak és vesének. Az ilyképen gyorsított szíverés és tüdőmunka megmagyarázza, hogy a kizárólag hússal táplálkozók miért nem tudnak oly kitalásra szert tenni, mint a növényevők: a szívük gyorsan kifárad.

A nagy bőfőlétség, a mely a főlése fehérje feldolgozásánál termelődik, természetesen szomjúságot okoz, a mit az emberek legtöbbször hideg sörrel vél oltani, a mi ismét sziv- és veseméregként hat. Alacsony hőmérséklet mellett viszont, kellemesen temperálva érzi magát az illető, ha hosszabb ideig mozdulatlanul marad is. Így vezet a sok hűvés az alkoholistáshoz, meg a lustaságra, a mik ismét egész csomó betegséget vonnak maguk után. Mag kell még említeni, hogy a hús mérték-telen élvezete, miután alkalisokban jóval szegényebb mint a növényzet, elvonja a vér alkali tartalmát s szaporítja annak savi jellegét; a mi a szervezetnek a fertőzéssel szemben tanúsított ellentálló kepeségét gyön-gíti. Schürer dr. szerint rizs és gabona képeznek a fő-életmi szereket. Ezek mellett gyakran együnk grizt, gerslit, ságot, s hasonlókat. Általában a dús növényű korszak az egészséges. Ismeretes, hogy lázas betegségektől első sorban a hús, tojás és sajt élvezetét tiltják el, de más betegeknek is gyógyító hatása van a vegetáriánus táplálkozásnak. A trappista barátok rendjéről összeállított statisztika szerint azok körében 27 év óta nem fordult elő egyetlen egy sziv- vagy agyezelhűdés, vesegyulladás, rák vagy kholera — daczára a járványos környéknek. Körülbelül ezek volnának a bécsi orvos megszivlelendő tanításai, a mihez a magunk részéről csak az a hozzáfűzött valónk van, hogy azért az ellenkező túlzás, vagyis a tisztán vegetáriánus élelmérés sem egészséges, mert az emberi gyomor és belek különböz-nek a növényevők emésztő szerveitől. Tehát itt is, mint oly sok másban, legezelszerűbb az arany középút.

KÉPEINKHEZ.

A jánoshegyi új kilátótorony.

Az oly gyászos véget ért királyasszonyunk dicső emlékét ismét egy szépen sikerült s talán örök időkre szóló monumentális alkotásban örökítette meg a székes-főváros.

Annak emlékére ugyanis, hogy dicső emlékü király-nénk gyakran feljárt a Jánoshegyre az onnan nyíló

ÉLELMISZEREKET

legjuttányosabban szállít ::

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a ca. és kir. hadsereg részére.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

szép kilátásban gyönyörködni, a főváros a már régebben épült s rozoga voltánál fogva már alig használható favázás kilátó tornyot lebontatta s ennek helyére közadakozásból és a főváros áldozatkészsége folytán, a jelen számunkban közzétett képen bemutatott emlékművet építtette és Erzsébet kilátótornynak nevezte el.

Es az impozáns emlékmű a mellett, hogy rajongva szeretett királynénk iránt érzett soha el nem muló kegyelet méltó kifejezése, másrészt a székesfőváros középületei között is számott vő építmény.

A délmagyarországi újabb felhőszakadás.

Ha csak egy kevéssé habonásak vagyunk, ráfoghatjuk a Halley üstökösre, hogy az ez év folyamán előfordult tűz, robbanások és árvíz okozta veszedelmeket ő hoz a nyakunkra.

Még alig pár hónapja, a felhőszakadás folytán történt délmagyarországi árvízkatasztrófának s az ez által okozott károkat és pusztításokat még alig hozhatták helyre, a folyó hó elején történt huzamos esőzés már újabb katasztrófával sújtotta Krassó Szörény megyének azt a részét, a mely az előbbi árvíz által is sokat szenvedett.

A pusztulás okozta kár Orsova vidéken legnagyobb. Husz község igen jelentékeny szilvatermése, több lakóház, melléképületek, vasuti töltés és építmények pusztultak el újból, sőt emberélet is esett áldozatul, a mennyiben egy segélymozdony az alámosott töltésről lezuhant és a rajta volt öt ember a vízbe fullt; a Herkulesfürdő egyik összedőlt villájának fala pedig egy fürdővendéget agyonnyomott. Mintegy másfél millióra tehető az a kár, a mit ez az újabb árvíz okozott. További képeink az elpusztult vidék egyes részeiről valók.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapjának javára, újabban a következő adományok folytak be: Ziegler Károly tábornok 50, Altörjaj Imre tábornok 120, Rómay Béla őrnagy (Ő Felsége 80. születésnapja alkalmából) 100. Várnay Dezső Budapest 200, Vass Imre mezőkövesdi esperes 25. Rosenthal Ignác járásörmester Érsekújvár 10, Szurgyi Ferencz őrmester Ulló 10, Székely Ferencz őrsvezető és Fendrik Károly csendőr, Repóc Károly 5—5, Somogyi István 1. járásörmester Adony 10, a nagyszurdoki őrs utján Ő Felsége 80. születésnapja alkalmából Birnesszku János gör. kath. lelkész 3, Biacsy Vilmos áll. előjáró 3, Bayer Károly hérlő 5, Sola Miklós tanító 2, Graen Hermann gazdatiszt 2, Mandl Jakab p. ü. szemlésez 2, István Péter községi bíró 2, Minia György albiró 1, Fortusz Damaszkín esküdt — 20, Rubenitsek Tamás kereskedő 2, Dolanua János földmives 1, Straumt István pályafelvigyázó 1, Muntean János kőmives 2 és Denkovics György ispán 2, összesen 2820, Mendelovics Áron kereskedő Rakottyaátelep 1, Mére Ferencz cz. őrmester Polyán 1, Pandur Ferencz csendőr Mosdós 3, Varga János cs. cs. őrsv. Girált 5, Kosinszki Kristóf őrsvezető Nagyzalacska 5, Bodonyi Gábor törzsörmester Zilah 9 K. ebből 4 K., a nyugdíjpótlóra, Mihály Elek őrmester Déva 14, Cseh János őrmester Nyirád 5, Antal Lajos őrmester Szászmagyaros 10, Schwarz Mózes és Ambrus József törzsörmesterek Kolozsvár 5—5, Koncsag János őrmester Vingárd 5, Lakatos Albert őrsvezető

Oláh-Bretteye 2, Papp Antal községi bíró Bátmonostor 10, egy asztaltársaság nevében Bokor Jakab Kézdivásárhelyről 46, Gross Frigyes járásörmester Predeal 4, Takács István II. őrmester Heviz 5, Kőrösbányáról: Vass Mihály csendőr és Magyar Károly őrsv. 1—1, Lázár Ferencz cz. őrsv. 3 és Kacsó József járásörmester 5, csendőr járásparancsnokságok: Vác 44-40, Tiszafüred 23-70, csendőr őrsparancsnokságok: Földvár 12-80, Gara 7, Kisbér 6, Predeal 22, Keresztvár 18, Marossolymos 5, Szenttelek 7, Szárazajta 4, Csikszépviz 2-50, Gelence 6-40, Zágón 3, Zetelaka 4, Nagyselyk 4-50, Ujsinka 4-50 Szentegyházfalva 10, Kiti 2-50, Rakottyaátelep 5, Nagyrápoly 1-80, Várhely 2-50, Zernest 2-50, Pusztakalan 4-60, Nagymási 7, Alsókomána 10, Csampa 12, Bögöz 4-50, Szászváros 8, Karczfalva 5, Piátralba 10, Berethalom 20, Prázmár 12, Petrozsény 10, Marosillye 12, Orlát 13, B.-Nagybajom 2-40, Gyergyótölgyes 6, Somlószőlős 6, Székelykeresztúr 2, Oklánd 6, Felek 7-30, Türkös 4, Obecs 3, Hortobágyfalva 6, Madéfalva 1-70, Szurdokszoros 5, Aninoszabányatelep 7, Hátzeg 3, Piskitelep 5, Sepsi-szentgyörgy 5, Csikszentgyörgy 7, Zám 3, Boicza 5, Hidalmás 6, Kosárfalva 9, Turdosin 4, Bérczabánya 7, Csacza 25, Gyimes 22, Bardóc 17, Verestornyvám 15, Verestorny vasuti állomás 10, Csikszentmárton 13, Csikszereda 11-50, Csikszentsimon 11, Medgyes 10, Ditró 10, Kézdivásárhely 10, Csikszentdomokos 10, Gyimesközéplak 10, Mártonhegy 10, Korond 8, Ujgyház 7, Bolya 6, Szelindek 6, Sarkacsa 6, Botfalva 6, Felsőszálláspatak 6, Burkova 5, Riuszádulu 5, Kobátfalva 5, Szásztyukos 5, Alsókajand 5, Resinár 5, Szentágota 5, Homorodhéviz 5, Nagybar 5, Nagysink 4-50, Gyergyólibántelep 4-50, Gyergyóalfalu 4, Lövete 4, Vladány 4, Kutty 4, Bereczk 4, Gyulafalva 3-50, Málnás 3, Hégen 3, Leányok 2-50, Bucsa 2-40, Mélykut 1-60, Etéd 3-50, Algyógy 3-50, Csikmadaras 4, Sósmező 5, Csikmenaság 6, Kászonyfalva 4-50, Kőkert 5, Bátmonostor 6, Zajzon 6-80, Bébor 5, Gyergyószentmiklós 20, Fogaras 13-50, Benczencz 10, Szelistye 10, Pricsető 16, Kányád 4, Dálnok 6, Kézdiszenttelek 4, Salonnás 8, Viszka 3-50, Hondol 6-40, Alsónyiretfalva 4, Barczarozsnyó 6, Magyarzásokod 3-50, Zolyomlipcse 3, Vajdahunyad 5, Almásmező 2, Alsóárpás 9 és Breáza 5 korona. — Az eddig begyűlt összeg 2584 K 21 fillért tesz ki.

A virágoskert. Szerkesztőségünk as talán három fénykép fekszik, melyeket felvevőjük, Novák István őrmester, a simontornyai őrs parancsnoka azzal a kéréssel küldött be hozzánk, hogy azokat lapunkban meg hozva szemléltetően mutassuk be lapunk virágkedvelő olvasóinak, hogy a szorgos csendőrkezek mily paradicsomi édent képesek varázsolni a laktanyák kertjeiből. A képek a simontornyai őrs kertjének a legénység általi megmunkálási mozzanatait rögzítik ugyanis meg. Az egyik a kert garaszolását, a másik a virággyak rendezését, a harmadik pedig a rózsatők szemzését és a virágok szinpompájában való gyönyörködést tünteti fel. Valóban szorgos kezekre vall és nemes foglalkozást ábrázol mind a három kép és igazán érdemes volna a szemléltetésre mint élvezik a derék kertészek hosszúsáru pipa bodor füstje mellett, őrsparancsnokuk — a főkertész — és annak családja körében farsadalmik nemes gyümölcsét, a testet üdítő és lelket nemesítő szinpompás és illatos virággyak között. Kár, hogy a különben díszesret érdemlé halvány amatörképek oly tompák, hogy egyáltalában nem reprodukálhatók.

Egy gonosztevő garázdálkodása. A rég letűnt betyárvilágra emlékeztetnek bennünket azok a kegyetlenséggel és vakmerőséggel véghezvitt guzettek, melyeket Vitális Imre, volt berettyószentmártoni lakos, ma már menekülésben levő fegyveres gonosztevő követett el. Vitális Imre ugyanis augusztus 30-án este 1/2 8 óra körül a Hájó és Félisfürdő közt elterülő dombon Szirb Peter hajói lakost agyonlőtte és annak két darab marhalevelet tartalmazó pénztárcáját elrabolta, majd pedig a rablójalkosság utáni bujdosásból egy éjjel hazalopózva, a csendőrnymozás folyamán ellene valló anyósát, özv. Vitális Lászlórét lőtte agyon és ismét elbujdosott. Szeptember 6-án éjjel pedig a temető árkában meglapulva, az arra gyanútlanul elhaladó Várad József őrsvezető, Dobozai Gábor cs. ez. őrsvezető és Kunos József csendőrből álló járőrre vadászfegyverből két lövést tett és Várad Józsefet halálosan, Kunos József csendőrt pedig könnyen megsebesítette. Járőr — a nyomban meghalt őrsvezető kivételével — Vitálist a lövések zajára úz csendőrrel a helyszínen termett Vigvari őrmesterrel együtt azonnal üldözőbe vette, de annak az éj kötét leple alatt az ellene intézett több lövés daczára sikerült üldözői elől elmenekülnie. Vitális, ki nek kézrekerítésére Herkely főhadnagy vezetése alatt 125 gyalog- és 25 lovascsendőr van összpontosítva, a nádasokkal és kukoriczásokkal fedett Sárretea buzta meg magát, amelyet a csendőrség teljesen körülzárt és ennél fogva kézrekerítése mielőbb várható.

Szerkesztői üzenetek.

Felvidéki űrs. Engedély nélkül egyáltalán nem hagyhatja el. fűsz. 1. 2. 3. A kisgító fékező napi bére két korona, melyet azonban csak akkor kap, ha szolgálatilag utazik. Nős lehet, lelkérré vagy természetbeni szállásra azonban igénye nincs. A szolgálati idő a beosztás szerint változó; egyszer nagyobb, máskor kisebb útra osztatik be, de minden utazása után legalább hat órai pihenője van. A napibéren kívül kilométerpénzre is igénye van. A felvételhez szükségesek kellékek: elemi iskolai végzettség, a számolás elemeiben való jártasság, a vasuti szolgálatra való testi alkalmasság, mely pályatorvosi bizonyítvánnyal igazolandó. Szükségelt okmányok: keresztlevél és erkölcsi bizonyítvány. (32 éven aluli életkor). A szolgálat elsajátítása

céljából a 41. (jelzési) és 27. (forgalmi) utasítással láttatik el a vasut részéről. 4. A bizonyítástól függ. Legjobb, ha kiegyezik.

Biztita. 1. Az uradalmi kertész felesége, a ki az uraság kertjéből 10 korona értékű gyűrűdöcsöt lop, csupán másodrendű közbűnös követ el, mert ő nem áll az uraság szolgálatában s így ez nem eselédlopás. 2. Az az idegen ezó olvashatatlanul van írva. Közölje az egész mondatot, mert így felvilágosítást nem adhatunk.

M. J. Olvaasa el a II. szolg. ut. 320. lapoldalán közölt kimutatás negyedik függőleges rovatában foglaltakat.

P. J. csendőr. A déli 12 órái táviratlag jelzik úgy a vasuti állomásokra, mint a távirda hivatalokba.

K. csendőr. A kimenetelre engedélyt kérés.

T. J. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

K. cs. ez. őrstő Orosztony. Nem lett volna jogos. — Szoracru volna egyékként, hogy négy csendőr ne bírna megfékezni egy, mond egy embert.

Sch. J. cs. ez. őrstő Eger. Cikkkére vonatkozólag később. 20 fillérmű bélyeget lapunk javára bevételeztük. A múlt havi 1-ei számunk ezen rovatában közölt felhívás kizárólag az internátusra vonatkozott.

Biró Béla Déva. Lapunk majdnem minden egyes számában közlünk pályázatokat.

Nagybajuszu. 1. Nem. 2. A hervát fuvarozási szabályok ismerete nélkül választ nem adhatunk. 3. Verséket nem közlünk.

Őszinteség. A ki azzal megbizatik.

83. Múlt hó 31-én lett elintézve.

K. D. Legénységre nem terjed ki.

1883. 1. Nincs kizárva. 2. Nem. 3. Egy évre.

XX. 1. Az a pályatorvó téved. Mi legalább idézett p. ű. minis-teri rendelet megváltoztatásáról mit sem tudunk. Ha léteznék egy ily rendelet, akkor a „Törvényes rendelkezések kivonata” már helyesbítve lett volna. 2. Mi az ön által idézett cikknek adott választ csak léha kérdésekre adjuk. Ön értelmesen és komolyan ír. Az ilyen levelekkel örömmel foglalkozunk. Bizony nagyon szép lett volna, ha a jutalmazások czimén kiutalt összegeket a megjutalmazottak az internátus céljaira ajánlották volna föl. De mi ilyet nem proponálhatunk, sőt ha tehetnők is, akkor sem élünk vele. Az adományoknak önkéntes, mivel-tára vezető köreink nagy súlyt fektetnek s az nagyon jól van így. A csendőrségnek nincs szüksége könyöradományokra. A jutalmazási alapok más czélt szolgáltnak s alapszabályszerűen kezelendők. Ezen vagy egyáltalán nem, vagy csak igen nehezen lehetne változtatni. Különböben köszönjük szives érdeklődését.

MEGELŐZÖTT!
MOSKOVITS
ANATOMIAI
CZIPÖGYÁR RT.
NAGYVÁRAD BUDAPEST
RÁKÓCZI-ÚT

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyar részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban szállítását

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

AZ ERŐSÍTETT CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre menő hálaírások bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálom kapható. Kís. tégely 1 K. nagy tégely 2 K.

Csusz, köszvény, reuma, ideges fejfájás, hűlés, idegkaj, muldemeneti csontbántalmak ellen kitűnő hatásának bizonyított szer

Az ár és 15 f. postaköltség beküldése után vagy utánvétel küldve

Szenthe Lajos gyógyszerész, Budapest, Damjanich-utca 2.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

7273. eln. sz. A feláru vasúti menetdíjkezdvezmény életbejuttatására vonatkozólag a folyó évi 20. számú Rendeleti Közlöny „Szabályrendeletek”-ben közzétett 5665. eln. 1910. számú körrendeletnek 2. pont. 2. bekezdését oda módosítom, hogy a m. kir. csendőrség rangosztályba nem sorolt havidíjasai feláru vasúti menetdíjkezdvezményének igénybevételére jogosító igazolványok jövőben ne a csendőrkörületi parancsnokságoknál, hanem az illető rangosztályba nem sorolt havidíjas állomáshelyén azékelő legmagasabb csendőrpáncsnokságnál őriztessenek.

Ezen rendelet a fent hivatkozott körrendeletmenél előjegyzendő.

Kelt Budapestben, 1910. évi augusztus hó 9-én.

Hazai Samu, s. k.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. II. számú csendőrkörület temesvári szárnyának bruckenzai őrsé, 1910. szeptember 1-én Németbencekre helyezettét át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

A tényleges szolgálati állományba felvétel:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

Geyer János, IV. számú csendőrkörületbeli várakozási illetékekkel szabadságot szerező, az utólag meg-ejtett felülvizsgálat eredménye alapján mint „szolgálatképes.”

Beosztási hely: Ungvár.

Áthelyezettek:

1910. évi szeptember 1-ével:

Stenszky Lajos, III. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, miskolci és

Putaky Károly, ugyanazon csendőrkörületbeli hadnagy, szabadkai szakaszpáncsnok, kölcsönösen.

Bezsilla Kálmán, IV. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, ungvári ideiglenes szárnypáncsnok, szakaszpáncsnoki minőségben, az V. sz. csendőrkörülethez: Losoncra.

Előléptettek:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

a m. kir. V. sz. csendőrkörület állományában:

Farkas Lőrincz és Mészáros József cz. őrsvezetők, őrsvezetőkké; továbbá

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. sz. csendőrkörület állományában:

Bán Sándor csendőr, végül

a m. kir. V. sz. csendőrkörület állományában:

Csuka László, Ulki Lajos és Hevesi Ferencz csendőrök, csendőr cz. őrsvezetőkké.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkörület állományában:

Falb Ferencz és Kalló Péter cz. őrmesterek 3—3, Karalyos Gyula cz. őrsvezető 2 drb, továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkörület állományában:

Tím József cz. őrmester, Németh István csendőr cz. őrsvezető 3—3, Schmidt Henrik járásőrmester, Bartha Mózes cz. őrsvezető, Bali Imre csendőr cz. őrsvezető és Gyórvári Sándor csendőr pedig 1—1 drb 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban része itettek.

Schwáb József műórá és ékszerész
Szabadka, Rudics-u.

A m. kir. csendőrség szíves figyelmébe! Az a csendőr, aki órá, ékszer akar vásárolni, úgy késpénz mint részletre forduljon olyan céghez, amely rövid 1—2 év alatt kikérőlag csak a csendőrségtől 120 elismerő levélben részesült, ezen elismerést csak azért érték el, mivel a saját kézből szabályozott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 percet különbözhet. Kerem szívekedjenek mintákat kérni. A minták ára 8 koronától feljebb.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

A legújabb mintájú ruha és fegyverzeti és tömegkönyvecskék raktárunkon készen kaphatók.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tárolról nem képes olesón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bézi hangszertész-tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségvetés díjtanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olesón. — Minden hangszertől külön-külön árjegyzék kérésre.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Birálata

«A magyar büntetőtörvények és szabályok magyarázatokkal és jegyzetekkel» című munkának.

Szerkesztették Vaszy György és Szij Géza, felülvizsgálták
K. Nagy Sándor és Körner Károly.

A büntetőjogi irodalom hazánkban mindeddig nemcsak, hogy nem volt tekintettel a nyomozó hatóságok és közegek igényeire, hanem még oly rendszeres, egyéges munkát sem produkált, a mely a büntetőtörvények és szabályok összességéből mindazokat oly formában gyűjtötte volna egybe, hogy a rendőri közegnek szolgálata teljesítésénél kézikönyvül szolgáljon. Az eddigi összes rendelkezésre álló munkák nem teljesítették ezt a kívánalmat kielégítő módon. Elsősorban azért nem, mert jogászok számára készülve, az ítélkezésnél és nem a nyomozásnál szükséges szabályokat és jogelveket gyűjtöttek egybe, s így komplikáltabb kérdésekkel s kifejezésekkel voltak telítve; másodsorban pedig azért nem voltak az eddig közkezen forgó művek, és zsebkönyvek a fenti célra alkalmasak, mert az alkalmazandó szabályok több munkában voltak csak feltalálhatók, és hogy a nyomozó közegnek egész köteteket kellett magával czipelnie, ha hivatali teendői elvégzése közben a rendelkezéseknek utána akart lapozni.

Ezeket az eddig nagyon is élenken érzett hiányokat «A magyar büntető törvények és szabályok magyarázatokkal és jegyzetekkel» című munka, véleményem szerint, minden tekintetben pótolta s az ezen igényeket valóban szerencsésen tartotta szem előtt és ezért — mint a büntetőjogi irodalom régi munkása — örömmel kell üdvözölnöm az uttörő vállalkozást!

Nagyon helyesnek tartom mindenekelőtt azt, hogy a könyv a büntető perrendtartásnak a nyomozásra vonatkozó részét is felöleli, s ezt a törvényes szabályok elé bocsátja. Ez a rész nemcsak, hogy rövid áttekintésben taglalja a Bp. rendelkezéseit, hanem azért is helyénvaló, mert abból a nyomozó közeg áttekintést nyer arra, hogy az előzetes eljárás voltaképp az egész eljárás alapja és nem mint a többi jogi munkák: az ítéllethozatal, hanem az előzetes eljárás perspektívájából adja a törvény megfelelő részeit.

A munka tulajdonképeni anyaga, a három további

főrész magában foglalja mindazokat a szabályokat, a melyekre a nyomozó közegeknek szüksége van. A művet eléggé tüzetesen lapoztam át, s legjobb tapasztalatom szerint nem hiszem, hogy van oly szabály, a mely, különösen a vidéken szolgálatot teljesítő csendőrség és rendőri hatóságok szolgálata közben felmerül, s ebben fel ne lenne található. E tekintetben csak arra utalok, hogy a szászországi belügyi kormány megbízásából hivatalos használatra Koenigsheim kormánytanácsos által készített «Handbuch für die Gendarmerie» című munka, a mely ugyanezen célra készült: szintén csak a főbb rendelkezéseket tartalmazza, sőt a szabályrendeletek javarészét csupán összefoglaló kivonatban közli, de távolról sem oly részletes és távolról sem nyújt annyit, mint ez a mű, melyet bírálunk.

Annál dicsérendőbb tehát, hogy a jelen munka e szabályok közlésén kívül magyarázatokkal és jegyzetekkel is szolgál. E tekintetben szerény véleményem az, hogy ha a munka kevesebb magyarázatot s különösen kevesebb döntvényt s bírói határozatot közölt volna, akkor is megfelelt volna hivatásának; ez tehát nemcsak, hogy nem irható a szerkesztők rovására, legfeljebb azok szorgalmát dicséri! A magyarázatoknál egynemely helyen sikeresen domborodik ki, hogy a munka a nyomozó közegek részére készült, a mennyiben a nyomozáshoz szükséges gyakorlati ismeretekre is kiterjed pl. a 210. lapon a magzatelhajtásnál, a 209. lapon a gyermekölésnél; de a magyarázatok egyébként is szem előtt tartják a nyomozó közegek és a csendőrség igényeit, a mennyiben nem a casuisticus kérdések eldöntését, hanem a tényálladatok felismeréséhez szükséges ismereteket közlik. Ugyanez áll a közölt döntvényekre s felsőbbbírói határozatokra, a melyek közlése — mint említém — egyébként is csak bővebb felvilágosításra szolgálnak. Lehetséges, hogy a tulszigoru kritika találhat ezekben a jegyzetekben olyan tételket, a melyekkel szemben az ellenkezőt lehetne vitatni, de a nélkül, hogy a szerkesztőknek hivatalul védelmére akarnék kelni, legjobb meggyőződésemm, ügyeszi gyakorlatom alapján az, hogy e magyarázatok a bíróságok ítéleteiben is folyton változnak s így e munkában is fordulhatnak elő oly határozatokra való hivatkozások, a melyekkel ellenkező is található más gyűjte-

STOWASSER JÁNOS császári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia bécsi hangszerekészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tiszartó felkálódója Budapest, Lánoshíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpozíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközölködtetnek. Arjegyék minden hangszertől külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**

ményekben, ez azonban a dolog említett természetében leli magyarázatát. Áttekintettem e magyarázatokat és a közlött határozatokat, s azokat megfelelőnek találtam a gyakorlat szempontjából is.

Végül a munka kiállítása, alakja csak dicséretet, s kiváló dicséretet érdemel. Nagyon kevés munka volt még kezemben, a mely ily könnyen kezelhető, hordozható alakban 700 oldalon ennyi anyagot nyújt s valósággal nélkülözhetővé teszi kötetek cízpelését. A ki akár a bírósági vagy ügyészségi, akár a csendőri vagy rendőrségi irodákat ismeri és tudja, hogy akármily ügydarab elintézésénél 4-5 könyvben kell lapozgatni, az csak becsülheti e könnyen kezelhető gyűjteményt. Ezt legjobban a mindennapi gyakorlat embere értékelheti s ez nem mellékes szempont!

Különösen áll ez a külső nyomozó szolgálatra, a mennyiben az első főrészen az erre vonatkozó szabályok is feltalálhatók lévén, az anyagi és alaki jogra vonatkozó szabályokat egy kötetben hordhatja magával az illető közeg s mindig mindent könnyen feltalálhat. (E részben megjegyzem, hogy a tárgymutató is kimerítő). Ennek bizonyítására legyen szabad megjegyznem, hogy mióta ez a munka birtokomban van: ügyészi teendőim körében — (tán csak az esküdszeki főtárgyalásokat kivéve, a hol bonyodalmasabb perrendtartási kérdések merülnek fel) — állandóan és folyton ezt használok és e használat körében is meggyőződtem a most elmondottakról.

Nagyvárad, 1910 szept. 3. *Dr. Kármán Elemér*
kir. ügyész.

A bizonyítékok ereje.

(Írta: dr. Svoróék Henrik es. kir. törvényszéki jegyző. Először megjelent a Haus Gross-féle Archiv.-ban.)

Magyarra átdolgozta: *.*

1906. évi október hó 28 án P. községben egy háromszoros rablójalkosság esetéről történt az ottani csendőrsőn feljelentés.

A helyszíni szemle eredménye az alábbiakban foglalható össze.

L. Antal földszintes háza, melyben a három meggyilkolt személy tartózkodott, közvetlenül a községen keresztül vezető országút mellett fekszik; a kijárat szintén az országútra nyílik. A kapu egy lakattal van el látva s úgy ezzel, valamint egy erős faretesszel elzárható. Az előszobából jobbra tágas, két utczeni ablakkal ellátott lakószobába jutunk. Ez a szoba egyszersmind dohánytörszédel is szolgál s a dohányáru — mint faluhelyen szokás — az ablakon át adatik ki a vevőknek. Balra a bejáratnál angyablakos hálószobába jutunk. Ennek két ablaka az országútra, két ablaka pedig az udvarra nyílik. Az előszobából egy falépcső vezet egy padlás-szobába és a padlásra, hol különféle lim-lom hever.

A hálószobában az egyik ágy bal oldalán egy 40 év körüli aszony feküdt; mögötte, háta s a fal között, egy három év körüli leányka. Mindkettőnek testét egészen a mellig a takaró fedi, melynek fej felőli részén

valamint a vánkoson is egy nagy, aludt vértócsa látható. A beesett jobb szem felett a homlokon, egy 3 1/2 cm. mély, háromszögletes, részben megaludt, részben folyékony vérral telt seb látható, melyből csontszilánkok merednek. A seb feletti homlok és fejrész benyomott, a haj vérral telített s a véren néhány porszerű s egy nagyobb szegletes darab falfesték fekszik.

Az anya mögött, arccal anyja váll felé egy szőke gyermek fekszik, kinek koponyáján a jobb oldalon egy nyeregyszerű mélyedés látható. Jobb keze anyja jobb osipőjén nyugszik, haja és jobb füle vérral telve. Feje fölött a falon, négy különféle alakú számos véryomokkal körülvett csorba észleltetett.

A falon, 140 cm nyire a padló felett egy kerekded foltan ujlenyomatok voltak kivehetők.

A másik ágy bal oldalán arccal a falnak fordulva, egy 11 éves fiu hullája fekszik. A homlok s előfej részei belapítva; a koponyacsont he van zúzva.

Előre tolt faretessnél a bejárati ajtó kívülről nem volt számtalan kísérlet után sem kinyitható és az ajtónak nagyító üveggel történt pontos megvizsgálása során megállapították, hogy azon szerszám nyoma nem volt.

Azon fiókból, melyben a dobány árából bejött pénz őriztetett, a meggyilkolt nő anyjának bemondása szerint két, papirosba csomagolt 20 koronás arany, négy korona ezüst s néhány fillér nikkelpénn hiányzott. A szobában különféle helyen őrzött egyéb értéktárgyak hiány nélkül előtaláltattak.

A házban a kérdéses éjszakán a következő személyek aludtak:

L. Antal; a meggyilkolt nő férje s a meggyilkolt gyermekek anyja, ennek anyósa, továbbá Anna és Mária nevű gyermekei a padlásszobában, a leirt hálószobában pedig a felesége s Antal és Julia nevű gyermekei. A házban egy igen éber felér kulya is volt, mely az összes életbenmaradt lakók bemondása szerint, a kérdéses éjszakán teljesen nyugodt volt, azaz ugatását sehol sem hallotta.

A lakószobában, a szenesládában egy véres fejsze találtatott; L. Antal ingén néhány lencsenagyságu vérfolt észleltetett, melyeknek keletkezését L. azonnal, minden zavar nélkül s szavahihetően megmagyarázta. Ezeket eredményezte a helyszíni szemle.

Egyebekben a következők állapították meg: A meggyilkolt nő, L. Juliának ferje és a ház tulajdonosa, 2 1/2 év óta a szomszédos G. községben mint házmester és kőműves van alkalmazva s így családjának meglátogatására csak időközönként jön haza. Így történt ez 1906. évi október hó 27-én is, a mely napon este 1/210 órakor P. községbe érkezett s az estét családjánál töltötte. Előadása szerint este 1/210 órakor anyósa N. Mária, a 16 éves L. Annával s a nyolcz éves L. Máriával a padlásszobába nyugalomra tért. L. Antal egy lámpással felkísérte őket a szobába, mely alkalommal a kamrából két almát is hozott magával s azután feleségével s a két másik gyermekkel 1/211 óráig a lakószobában maradt.

Ez időtájt L. Julia is a két utóbb nevezett gyermekkel a földszinti hálószobába ment. L. Antal a gyermekocsit a lakószobából oda áttolta s L. Julia őt követve, egy gyertyával világított. Midőn L. Antal a hálószoba ajtaja mellett toltta el a kocsit, észrevette, hogy a hátsó ajtó mellett álló fejsze élével kifele van oda állítva, mire nejét figyelmeztette, hogy így könnyen megsérülhet valaki, ha majd lefekszik, elteszi onnan a

A legjobb órák,

legszelebbiek ókzerék, egyszerűtől a legdrágábbig, egy középpénn, mint részlettízítésre 10 évi jótállás mellett kaputók

BRAUSWETTER, JÁNOS

műrénál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

fejszét. Ezek után L. Antal a padlásszobában nyugalomra tért, mely körülmény anyósa és Anna nevű leánya által is igazoltatik. Éjfel után 1/2 óra tájt L. Antal álmából felriadt s állítólag olyanforma zajt hallott, mintha a szél egy rozszszul bezárt ajtót csapkodna.

Erre figyelmeztette anyósát is, de sem ez, sem Anna leánya a neszt nem hallották. A mint most már L. a padláslépcsőn lement, észrevette, hogy a hátsó ajtó nyitva van. Azon hiszemben, hogy a felesége talán az ajtón át kiment az árnyékszékre, nevén szólította, de választ nem kapott. Erre a hálószobába szaladt, melynek ajtaja épen úgy, mint a hálószobáé, csak be volt támasztva, meggyújtotta a függőlámpát s ekkor látta, hogy az asztalfiók ki van huzva s tartalma össze-viszva van hányva. Mintán felesége még mindig nem mutatkozott, L. anyósával együtt a hálószobába ment, megfogta nejét s megrázta, hogy ébredjen fel. Ekkor észlelte, hogy a test merev és hideg. (Innen származtak az ingén talált vérnyomok.) Gyertyát gyújtott s feleségét s a két gyermekét halva találta, mire zajt csapott s a közszédokat hívta, a kik csakbamar a helyszínére érkeztek.

A nyomozó hatóság előtt L. mint igen munkás, jóra való s vallásos ember iratott le, ki vasárnapként csak feleségével sétálgatott s általában igen jó hírűnek örvend. A falu lelkésze odanyilatkozott, hogy L.-nak csak a legjobb bizonyítványt adhatja s a szomszédokkal egyetemben különösen példás házasságát említi s a gyermekeknek észszerű nevelését dicséri.

A fennforgó körülményekből ezekután csak rablógyilkosságra lehetett következtetni. Azon feltűnő körülmények, hogy az egyékor oly éber kutya meg sem mozdult, hogy az ajtókon erőszak vagy szerszám nyomai nem találtak, hogy a gyilkosság épen akkor történt, mikor L. látogatába érkezett s L.-nek a kikérdés folyamán tanusított feltűnően binggadt és nyugodt magatartása ugyan alkalmasok voltak arra, hogy a gyanut reá irányítsák, letartóztatását azonban a megállapítások eredménye kizárta.

Az orvosi boncolás eredménye szerint, a halva talált személyek koponyájuk bezúzása által okozott halállal multak ki.

Mindhárom esetben csak gyilkosságról lebet szó. A fennforgó körülmények, a hullák helyzete és a védekezés jeleinek teljes hiánya oda mutat, hogy tettes az áldozatokat álmukban lepte meg s így fejüknek csak azt a részét találhatta, mely nem volt betakarva, illetőleg a vánkosok által fedve; mindhárom személy baloldalán feküdt, a megsérthető rész tehát csak jobboldali lehetett. Ha felébredtek s ágyukban felültek volna, valószínű, hogy az ütések a fej más részeit érik. Az asszony ágyában fekvő egyének közül bizonyára előbb az asszony gyilkoltatott meg, mert feje nem véres falfestéssel volt meghintve. Az asszony fejére legalább három, a melléte fekvő gyermek fejére legalább két ütés történt, a falon azonban négy csorba nyom látható, melyek minden valószínűség szerint a gyermek fejére mért ütésektől erednek. A 11 éves tin feje csak egy ütessel lett bezúzva, de a bekövetkezett balál után a fia nyaka is ütésekkel lett traktálva. Mintán mindhárom személynél a balál egy időben következett be, a tettet egy ember is igen könnyen hajthatta végre.

Az asszony fején talált egyik zuzódás minden esetre

egy fejsze lapos vége által, a többi ütések az él által okozottak.

A leánykánál az egyik ütés a fejsze élével, a másik a lapos végével zuzta be a koponyát. A fiúnál csak a fejsze tompa vége használtatott. Az asszony és a fiucaka bizonyára azonnal meghalt, a leánya valamivel tovább éltetett, mint anyja és bátyja.

Te mézesetes, hogy a nyomozás azonnal a szélrózsa minden irányában bevezettetett és hogy L. Antal előélete is tüstent alapos vizsgálat tárgyává tétetett.

A vizsgálat eredménye oly meglepő volt, hogy L. Antal október hó 30-án a csendőrség által háromszoros gyilkosság gyanuja miatt elfogatott.

Ugyanis az a boldog házasság, melyről a lelkész s a falu népe oly meggyőzően regélt, a munkahelyén fogatosított megállapítások által igen kétes színben tűnik elő.

Megállapított ugyanis, hogy L. Antal nagy barátja a fiatal nőknek, kiknek majd mint nőten, majd mint gyermeknélküli özvegy mutatkozott be, sőt ezen leányoknál még oly levelek is találtak, melyek forró szerelmi vallomásoktól áradoznak s melyekben L. még házassági ajánlatokat is tett. Hogy a leánynyal ajánlatának komolyságát elbitesse, azt hazudta az egyiknek, hogy anyja sürgeti már nősülését, hogy van egy háza dohánytőzsdével, melyet most már át akar venni, mindenek előtt azonban egy jóra való, csendes leányt kell keresnie stb., stb.

A megtartott házkutatás egy csomó képes levelezőlapot, rózsaszínű levélpapírosot s egy szuszpenzoriumot hozott napvilágra; L. orvosi megvizsgálása során megállapított, hogy ismételten szenvedett nemi betegségekben s hogy előrehaladott bujakerban szenved. A házkutatás alkalmával kiballgatott tanúk oda nyilatkoztak, hogy L. reggeltől estig erkölcselenségeket beszélt, hogy főképpen nagyfokú nemző képességével szeretett dicsekedni. Jellemző, hogy L. még hazantazás közben is küldött szeretőjének egy kártyát.

L. házában tartott házkutatásnál egy pár tölkesztyű s az egyikben két darab sárga papírosba csomagolt 10 koronás arany találtak. L. beismerte ugyan, hogy a pénz ő rejtette a keztyűbe, de azt állította, hogy a két darab aranyat gazdája atyjától borraivalól kapta s azokat egy, a portásszobában talált papírosba csomagolta. Ilyen papíros azonban az egész gyárban nem volt található.

A már említett ujlennyomatokat felmutató vérfolt a falon, lerajzoltatott s lefényképeztetett s azonkívül még a falból ki is lett vésve. Az ujlennyomat L. Antal ujjainak lenyomatával összehasonlítottatván, az azonosság minden kétségen felül megállapított.

L. tagadta, hogy kezével a falhoz ért s ismételt kiballgatásai alkalmával tagadta mindazt, a mi az ő nézete szerint tetteivel valamelyes összefüggésben áll. Megváltoztathatatlan tények létezését s döntő bizonyítékok igazságát csak akkor ismerte el, midőn már azokat megezáfolni nem tudta. Így állandóan tagadta, hogy leányokkal viszonya s hogy azoknak szerelmes leveleket írt. Ezt csak akkor ismerte be, midőn neki a bizonyítékokat megmutatták. Állhatatosan megmaradt a mellett, hogy a nála talált két darab tizkoronás aranyat ajándékol kapta, bár az általa megnevezett adakozó ezt — a borraivaló szokatlan magasságára való jogos utalással — tagadta.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fofjájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

L. merészsége annyira ment, hogy azt állította, miszerint a neének tartozó hűséget sohasem szegte meg s midőn nemi betegségeire történt hivatkozás, azt mondomta: «Ez a rossz sör élvezetétől jön.» (Folyt. köv.)

A méhészet hajdan.

A történelem visszaemlékezései, de még a bagyományok és legendák, sőt a teremtés remekével együtt született hitrege sem tudnak olyan messze visszanyúlni a múltba, hogy a méh említése nélkül szólhatnának az emberről.

Semmi sem hihetőbb talán, mint az, hogy a vadonban táplálék után csatangoló ősember már az emberiség létezésének kezdetén rábukkant a csábítóan kellemesnek talált mézre. Meg sem vált azóta ettől a kívánatos csemegétől, melyet művelődése őstörténete óta használ az ember éhsége csillapítására eledelül is, de édesítő anyagként is, sőt ezt és a viaszt egyaránt szépítő- és gyógyítószer gyanánt, s háztartási és ipari célokra, valamint a tudomány, művészet és kereskedelem fejlesztésére. A gondolkodásnak talán a próbálgatása kezdetén ébredhetett már az emberben az a ma már teljesen kifejlődött tudat, hogy használhatóságának számba sem vehető sokféleségénél fogva egyetlen termék sem lehetett áldásosabb az ember számára, mint az, a méh ad. Vajjon a pogány bölcsék, a hieroglif- és papiruszmaradványok, a szanszkrit- és ékírások, s Mago, Zoroaster és Aristoteles könyvei, az ószövegség, a talmud és korán, a közép- és újkor művei, a tudomány legmodernebb művelői, minden idők iróival együtt minek a becsességét dicsérik több magasztalással, mint a méh áldásos hasznosságát?

Nem volt barbarizmus és nomád nép, s nincs nemzet és civilizáció, melynek az élete folyamán és történetében megkapó szerepe nem volna a méhnek.

Vadonban barangoló ősapáink nem tartottak ugyan méhet, mert hóven találtak a faodukban és sziklaüregekben tenyésző méhesládoknál a kedvelt csemegét; de a mikor annyira állandóbb tartózkodásra telepedett le az ember, hogy az erdő és hegy-völgy méz után való beharangozást megnta, lakása közelébe hozta a méhet. A tartásából eredő haszon élvezése kedvelté tette a kis bogárkát az ember előtt, a ki ezután már foglalkozott is vele, sőt tisztelete és kegyelele jeléül legendákba és hitregékbe foglalta, s a szentelt állatok fölé helyezte a méhet, melynek megbecsülése az ember civilizálódásával együtt növekedett; s minél műveltebb lett az ember, annál inkább fokozódott lelkében az érdeklődés és vonzalom a méh iránt. Megkapó példái ennek a föl-sorolhatatlan sok közül a következők:

Az indusok hitregéje méhekkel is benépesíti a paradicsom berkeit.

A görög-római mythos az istenektől származtatja a méhet.

Plinius állítja, hogy Plátóról abból jósolták meg, hogy ékesszóló leaz, mert csecsemőkorában méhek röpködtek az ajkai körül.

Ciceró hitte, hogy királyi korona vár arra, a kit ál-mában raj lep meg.

Wisniowieski Mihály azért nyerte el a lengyel koronát, mert a királyválasztáskor raj telepedett rá.

Izaiás próféta mézet jövendölt eledelül az Üdvözítőnek, kit föltamadása után mézzel fogadtak tanítványai.

Az egyházi és világi fejedelmek palástjukra himeztették, s pénzeikre verették a méhet, mint a főnség szimbólumát.

Azt a tökéletességet, rendet, egyakaratu szorgalmat és önzellenséget, a mi a méh tarsaséletében nyilvánul, hiába keressük másbol; a családban és államrendszerben pedig soha meg nem valósíthatja azt az ember. A jövendelmesség mellett ez az etikai hatás az a delej, a mely a méhekhez vonzotta minden időben a lelkeket.

Hogy mikor kezdett méhtartással foglalkozni az ember, ennek az időhatára nem jelölhető meg pontosan. Nagyon valószínű azonban, hogy méhet előbb tartott az ember, mintsem a földműveléshez fogott volna. A méhről és termékéről 4-5 ezeréves emlékek is szólnak ugyan, de gondozásának bizonyos rendszeréről szó sincs azokban. Figyelemre méltó azonban, hogy a méhekről irt legelső munka főnicziai nyelven 2500 év előtt Karthagó uralkodója: Mago szerzeményeként jelent meg. Bizonyos tehát, hogy a méhészkedés ismerete is, mint minden művelődés, a Földközi-tengert övező országokból, különösen pedig Ázsia és Afrika ölelkezési vidékeiről áradt szét.

A régi Egyiptomnak az Úr részéről Jákob fiai számára kijelölt Gosen nevű tartományáról írta Mózes, hogy a méhészetre nagyon gazdag. Ki ne tudna a tejjel-mézzel folyó ígeretföldről?

Az egyiptomiaknál a méh a királyi fölség és a legmagasabb istenség, a méheslád pedig az erő és a hűség szimbóluma volt, mit a Kr. előtt 4000 évvel készült hieroglyfeken is megörökítettek. A méz pedig áldozati tárgyként szerepelt az egyiptomi mithológiába.

A méh bizonyos rendszerű gondozása Egyiptomban, a földművelési ismeretek őshazájában kezdődött. A Faraók országában agyagból ögetett köpükben tenyészítették a méhet s vándorméhészetet is űztek, sőt a lépépítmény szétszedhetőségét is ismerték.

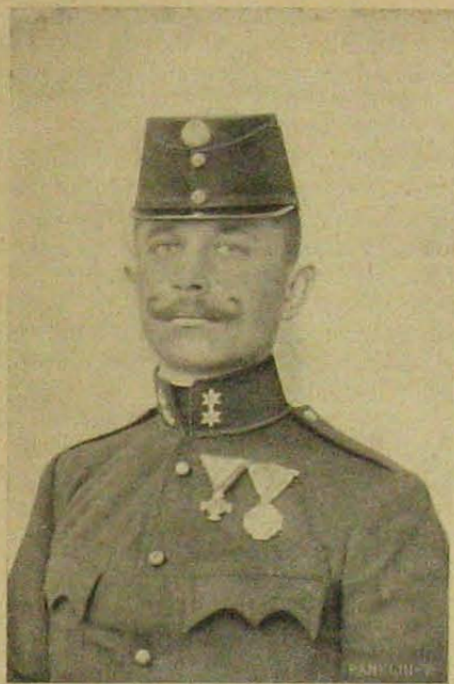
A zsidók méhészkedése nemzetgazdasági jelentőségű volt. Szalma- és nádkasokban tartották a méhet. Volt már méhezínjük is. A méz szűretelésekor nem ölik le a méheket, hanem elkábitották, vagy kiűzték a köpüklől. Méhészkedésüket törvények szabályozták. Mózes törvénye szerint a mézből is hányad illette a hitközségek fejeit. József törvényei pedig a méhészek jogviszonyainak a rendezésében mai fölfogásunk szerint is talpraesettek. A zsidók családi életében épen olyan lelmi szükség volt a méz, mint a tej és a liszt. E mellett gyógyító-szerűl és borjavításra is használták a mézet, melyből annyit termeltek, hogy még kivitelre is jutott. Annyi szépet és jót tulajdonítottak a zsidók ennek a hasznos rovarnak, hogy iránta ápolt tiszteletük áhitattá növekedett.

Assyriában, melyet a régi írások a méz és olajfa hazájának neveznek, Izaiás próféta idejében is már olyan

BUTOR

kérszempénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTRE ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST VI. TERÉZ KÖRÜLETÉBEN

BUTOR

Molnár Imán csendőr.

jól értették a méhek gondozását, hogy köpüikből kihajtani és oda visszaterelni is tudták a méhet.

Az araboknál inkább a méh szentesítéseig emelkedett tisztelete s a méz nagybecsülése fejlődött ki és a méz fogyasztása terjedt; a méhészkedés gyakorlását nem üzték azonban szorgalommal, mint pl. a zsidók.

Az indusok lelki adományokkal megáldott szent lénynek tartották és hitregéjükben előkelő helyen szerepeltették a méhet; tenyésztését pedig meg lehetős ügyességgel gyakorolták.

Hispaniában Gargosis, az első király oktatta méhészkedésre a népet.

A scythák, kelták és thrákok a legrégebb múltban foglalkoztak méhészettel s nemcsak táplálékul, hanem gabonával szeszes ital készítésére is használták a mézet.

A görögök Krisztus előtt 1000 esztendővel már haszonélvezetből méhészkedtek. Hitregéjük szerint Aristaeos volt az első méhészüik, kinek szép és hasznos foglalkozását a nimphák megirigyelték és méheit kipusztították. A thébai régi síremlékeken gyakori a méhkas. A bellének klasszikus írói, bölcselei és tudósai különös érdeklődéssel írtak a méhről. Történelmük kezdetén már együtt emlegetik a görögöket a méhvel, melyet szeretettel ápolt a nép és az istenek különös kedvezéséből nyert adományként becsült és csudált.

A méz mindennapi szükség volt a görögöknél. Vendégeiknek ezzel kedveskedtek, lakomáikon nem hiányozhatott a méz, melylyel süteményeket és csemegéket készítettek, sőt a gyümölcsnek mézzel való konzerválását is értették; a mézesitalok készítését és a bornak mézzel való javítását pedig már kiváló ügyességgel gyakorolták.

A méz élvezését az egészségre áldásosnak tartották a görögök. Pythagoras nemcsak hitte, de tanítványait is meggyőzte arról, hogy 90 éves korát a méz élvezésének köszönhette, mert ha nem élt volna azzal, 40 évvel rövidebb kort él. Tanítványai, hogy egészségük üdeségét késő vénségig megőrizték, csupán kenyérral és mézzel táplálkoztak. Abderita Demokritos is föltétlenül hitte, hogy azért élt 109 esztendeig, mert mézzel táplálkozott.

A trójai háború vitézeit mézzel kínálták meg, hogy könnyebben harczolhassanak.

Az Olympus isteneinek is méz volt a legkedveltebb tápláléka s Zeus fia is a hymettusi méhek mézén nevelkedett föl.

Homer, a legrégebb görög költő magaslatóan ír a méhről és mézről. A kevéssel utána következett Hesiod pedig költeményekben a görögöket a méhészkedésre buzdítja és már íves köpüket emleget, sőt a méhek egyedeit és ezek működését is ismeri s tudja, hogy a here ingyenelő s nincs neki fulánkja.

A görögök méhészetének a virágzásáról tanuskodik az a följegyzés, mely szerint Perikles idejében, tehát Kr. előtt mintegy 430 évvel, egyedül a kis Attikában 20,000 méhtörzset számláltak össze. A méhészet fejlesztésén költők, pedagógusok és bölcselek egyaránt nemes versenyzéssel és meglepő sikerrel fáradoztak. Legkiválóbb volt ezek között Nagy Sándor tanítója, Aristoteles, ki az első figyelemreméltó munkát írta a méhészetről. Egy nemzet sem fejlesztette abban a korban annyira a méhészetet, mint a görögök, a kik az egyptomiaktól tanulták ugyan a méhészkedést, de csakhamar föltülműlták őket. Kr. előtt már 600 évvel vándorméhészetet üzték, melyet Solon törvényekkel szabályozott. A méhekkel léczekre építették, hogy az építmény szétszedhető legyen. Műrajokat is tudtak már készíteni. Mézzel és viasszal pedig jelentős kereskedést üzték. Méz mellett ők használták legelőször gyógyításra a viaszt, melyből plasztikai czelokra, továbbá egyes tárgyak konzerválására, írotáblák és fáklyák készítésére is sokat feldolgoztak. A méznek is konzerváló hatást tulajdonítottak, ezért kenték be Nagy Sándor holttestét mézzel és ezért vitték Agasipolis királyt holta után mézes hordóban Spártába.

Aristoteles, ki Kr. előtt negyedfélszáz évvel élt, oly világosan írt a méhről, mint előtte soha és utána még sokáig senki más. A méhtörzs három nemét, ezek életműködését és az anya fontosságát ismerte. Tudta, hogy az anya herével párosodik, hogy lakását csak rajzáskor hagyja el és hogy van ugyan fulánkja, de nem használja azt. A dolgozók munkálkodását részletesen leírta; családi és háztartási életük és államrendszerük tökéletessége megragadta a figyelmét; összes tulajdonságukat, érzékszerveik működését, a méz- és virágpargyűjtés, a vízholdás és propoliszsedés közben megfigyelt viselkedésüket, a szaporodás módját, a rajzás minden jelensé-

Kövi Pál és Zsiga Ferencz ez. őrsvezetők feld. isbitése.

gét, a méhek ellenségeit és betegségeit ismerte; az alányasságról és rablásról tisztos fogalmai voltak, a berék szerepét és életrendjét illetően nem tévedett; szóval: a méhek életének a nyilvánulásába tisztán látott és erről remek tanítást írt.

A görögök méhészetét Aristoteles virágoztatta föl; ő adott olyan lendületet ennek a foglalkozásnak, mely nemzete fiai közül soknak biztosított jólétet a hazája közigazgatási fejlődésének jelentős rugója lett. Erdemeiért mi is tisztelettel adózunk emlékének.

A rómaiak méhészetének a föllendülése Kr. előtt 200 évvel kezdődött. Előbb is ismerték ugyan a faodúban és sziklahasadékban vadon élő méh nagy hasznát, de méhtartással még nem foglalkoztak. A mikor azonban mezőgazdaságukba a méhtenyésztést is beillesztették, hamarosan terjedt ennek a megkedvelése, mely a Kr. előtt való utolsó században már virágzott és művelőinek szépen jövedelmezett.

Ebben a korban élt a rómaiak jelese, Varro, ki nagy basszonnal méhészkedett és magasztalással írt arról.

Aristomachus Sziciliában félszázadnál tovább élt a méhészetnek s a méhek munkálkodását kedvteléssel tanulmányozta. Példáját többen követték, a kik visszavonultan, egyedül a méhek gondozásában lelték örömüket.

Columella, római író, Augustus császár idejében a mezőgazdaságról írt 12 könyvének az egyikébe olyan útmutatásokat rakott le a méhek gondozására, a miket Olaszország némely vidékén még ma is követnek. Figyelemreméltó, hogy Columella a vessző, fakéreg és itt-ott használt deszka helyett a parafát ajánlotta kőpü készítésre, mert télen melegebb, nyáron pedig hűvösebb amazoknál.

Vergilius fölötté kedvelte a méhet, tenyésztésével örömet foglalkozott, s önálló megfigyeléseit, és tapasztalásait lelkesítően énekelte meg Georgiconjában, hogy a rómaiakat a szép és hasznos foglalkozásra buzdítsa. A méhes föllállítására és környékének rendezésére ma is helyeseknek ismert útmutatást adott.

Cajus Plinius az első keresztény században élt római író és államférfi sok életre való igazsággal dicsőíti természetndományi munkájában a méhet és termékét. A méz elszedése alkalmára ő is a görögök módját, az elkabítást ajánlotta. A görögök, afrikaiak és germánok méhészetéről személyes tapasztalások alapján emlékezik meg.

Különös, hogy Seneca, a kegyetlen Nero nevelője és tanácsadója caupa gyöngédséggel ír bölcsészeti munkájában a méhről.

Az idősebb Cato Kr. e. a II. században, Ovid pedig Kr. idejében szintén értelmes művelői voltak a rómaiak méhészetének, mely Augustus császár idejében virágzott a legszebben. A méz alig nélkülözhetetl háztartási cikk, mindennapi életzükséglet volt náluk. Isteneknek és vendégeiknek ezzel kedveskedtek, s miként a görögök, ételek és italok készítésére és sok egyéb célra használták a mézet, melynek élethosszabbító hatást tulajdonítottak. Pollio Rumbius, mikor 100 éves korában Augustus vendége volt, a császár kérdésére, hogy minő életrend követésével érte meg a szép kort, azt válaszolta: mézesital élvezésével.

A viasz háztartási, orvosi, ipari és művészeti használatára is olyan arányú volt a rómaiaknál, hogy székleteiket saját termékeikből már nem fűdözthették; azért tartományaikat rengeteg viaszadóval terhelték s

badisaroz fejében is viaszt szedtek és mégis arra szorultak, hogy Ázsiából és Afrikából is sok viaszt importáljanak. Irásra használt viaszabláik egy-egy érdekessé példánya az eredeti irással együtt ma is látható a múzeumokban.

A méhtermékek nagyarányú szüksége akkora lendületet adott a rómaiak méhészetének, hogy az előkelők palotái és a szegények kunyhói közelében egyaránt ott volt a méhe. Sokan tisztán abból éltek, némelyeknek meg mesés jövedelmet hajtott a méhészet.

Köpiük mérete szabályozható volt. Voltak álló és fekvő köpiük. Emzeiket vándorméhészkedésre használták; méheikkel különösen a szigetekre vándoroltak.

Méhészetük mégsem volt olyan fejlett, mint a görögöké, kik mélyebben beláttak a méhek életébe, világosabb fogalmai is voltak arról, a mit Aristoteles műve is igazol, kit a római méhészeti írók meg sem közelíthettek. A rómaiakat csak haszon, a görögöket a mellett a főszéges is érdekelte.

KÉPEINKHEZ.

Kitüntetett csendőrlegénység.

Lélekemelő, szép ünnepély keretében történt meg Székesfehérváron f. évi augusztus hó 25-én Kovi Pál és Zeiga Ferencz cz. őrsvezetőknek a 2. oszt. vitézségi ezüstéremmel való feldiszitése, mely kitüntetés két fegyveres csavargó elfogása körül tanúsított férfias, elszánt és bátor magatartásuk megjutalmazásául juttatott nekik a Legfelsőbb elismerés.

Az ünnepély a honvéd laktanyában folyt le, a hol a csendőr tiszti- és altiszti kar s a csendőr tanosztálybeli félszázadnyi legénységen kívül Kornháber Adolf ezredes állomásparancnok, valamint a helyőrség több tisztje és altisztje is megjelent.

Rómay Béla őrnagy II.-od törzstiszt tartalmas szép beszédben ismertette a két altiszt eme kitüntetésének alapját képező esetet, majd Kornháber ezredes intézett hozzájuk igen szép beszédet, rámutatván arra, hogy a bátorság, eme legszebb katonai erény gyakorlása a Legfelsőbb helyen is mindenkor elismerésre talál. Azután feldiszitette a két altisztet, mire az ünnepély a szokásos díszmenettel véget ért. Képeink egyike az ünnepélyről való.

A másik képünkön Molnár Román budapesti szárnybeli csendőrt mutatjuk be olvasóinknak, a ki, ha nem is olyan viszonyok között, mint az előbb említett két altiszt, de szintén igen szép példáját adta személyes bátorságának és emberszeretetének akkor, midőn a saját élete veszélyeztetésével egy embert a biztos tűzbaláltól megmentett.

Eme önfeláldozó, bátor tettéért Legfelsőbb elismerésül az ezüst érdemkeresztet nyerte Molnár Román csendőr, a melylyel Stolzenberg János főhadnagy, budapesti szárnyparancsnok-helyettes f. évi augusztus hó 19-én díszítette fel nevezettel a budapesti csendőrlaktanyában lefolyt szokásos ünnepség keretében.

A Duna áradása Budapesten.

További képeink a Duna Budapestnél való áradását mutatják. A folyó hó elején történt országos esőzés

A magyar királyi csendőrség süves figyelmébe!

Minden csendőr, ki órát kíván, gramofont vagy bármily más zenekert akar vásárolni, nálunk következőkép beszerzheti: 40 kor.-ig havi 4-5 kor., 60 kor.-ig havi 5-6 kor., 80 kor.-ig havi 7-8 kor., 100 kor.-ig havi 9-10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 14 kor. Eszen felül egyezség szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, feltétlen tisztaságos kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 tával), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szívesen házhoz jövök, miután évi hátszázot van. Kérem érdegyeztet.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műóráis és műótvös
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

Az óbudai régi puskaporraktár.

A Margit-rakpart alsó rakodója viz alatt.

A partmenti fák viz alatt, Ó-Budánál.

A Duna áradása Budapesten.

következtében a Duna vize annyira emelkedett, hogy majdnem az egész főváros mentén kilépett a medréről s elborította az alsó rakodópartot és az óbudai részen az egész ártéri területet. Sőt elöntéssel fenyegette a főváros legkedveltebb üdülőbelyét: a Margitszigetet is. S ba nem is lehetet a délmagyarországi hasonló árvíz veszélyétől tartani, a dunaparti áruraktárak kiürítésével s a szállításokban ekként való fennakadással itt is nagy károkat okozott a magas vízállás.

HIREK.

Adományok. A csendőrségi internátus javára ujabban a következő adományok folytak be: a VII. számú csendőrkerület segédtisztiségének gyűjtő ivén adakoztak: László Albert ezredes 40, Spalla Aurél őrnagy 22, Pál Lajos százados 20, Gencsy Arnold és Szöke Béla századosok 6—6, Harsányi Barna főbadnagy 4, Tóth K. András hadnagy 3, Vincze Albert hadnagy 10, Fejér Kálmán badapród 1, dr. Ujváry Géza százados-hadbíró 3, Kocsis György főhadnagy-számvivő 10, Hajnal Aladár számvivő-tiszthelyettes 2, Wester Vilmos ny. honvéd százados, bir. tanu 1, Szotyori Lajos járőrmester 2, Wilhelm István járőrmester 1, Dániel Adolf törzsőrmester —50, Csekme Károly, Gártner György, Jakó Lajos, Grósz József és Bártók Mihály törzsőrmesterek 1-50—1-50, Schuller Mihály törzsőrmester 1-30, Wild Róbert törzsőrmester 1-10, Sas Ignác őrmester 1, Kiss János II. Tompa Ferencz, Kóka András, Lukács Jenő, Lajos Károly és Vinez Imre cz. őrmesterek 1—1, Szabó Ferencz cz. őrmester 1, Szilágyi Károly őrsvezető, Bajkuj István és Füleki József 1—1, Ravasz Ferencz járőrmester gyűjtése Nagyigmádon 16, a budapesti csendőrkerület számvivőségének altisztjei 13-20, Bodza János szabómester Felsőpulya 10, Kertész János és Lakatos György csendőrök Visk 1—1, budapesti csendőrbírósgától Molnár Aladár százados-hadbíró 10, Máthé Miklós törzsőrmester 5 és Zajzon János cz. őrmester 2, budapesti csendőr-tanosztály 36-50, csendőrörsök: Uzon 2-70, Székelyvárság 7, Vasláb 3-50, Nagyludas 1-50, Gyalár 4, Sárkány 7, M. Dobra 4, Csüvés 10, Szirák 8, Felsőpián 4, Hosszúfalu 1-50, Morgonda 5, Erdőfalva 15, Bácsföldvár 1-60, Gyergyóbékás 12, Feketealom 10-40 és Gomba 7 K. Az eddig befolyt összes adomány 2935 K 01 fillért tesz ki.

Névváltoztatás. Bezerédi Titusz VI. számú csendőrkerületi főhadnagy vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak folyó évi augusztus hó 5-én kelt 65499/VI-a számú engedélye alapján „Catrusca”-ra változtatta.

Orvtámadás. Szeptember 12-én délután három óraker Veres Mihály cz. őrsvezető és Pászkalin Miklós csendőrből állott nyárádszeredai őrsbeli járőrt Nyárádszeredán Jeremiás Gyula szovátai lakos orozva megtámadta és Pászkalin csendőrt ököllel fültövön vágta. A támadó ellen Veres őrsvezető szuronyt használt és azt életveszélyesen megsebesítette. Jeremiás a fegyverhessználat okozta sérülés következtében szeptember 17-én meghalt.

Egy állításköteles duhajkodása. Fidrán András 22 éves állításköteles, lukai lakos szeptember 14-én Sáros patakon a főszorosás alkalmával Majlinger Géza ca. cz. őrsvezetőt és Ádám József próbacsendőrt megtámadta és Ádám próbacsendőrt balkeze gyűrűsujján késsel súlyosan megsebezte, Majlinger címzetes őrsvezetőt pedig

megragadta, zubbonyát és jelszipsinórját letépte, majd fegyverét megfogva lefegyverezni akarta. A támadó ellen az időközben odaérkezett Szabó János cz. őrsvezető szuronyt használt és azt életveszélyesen megsebesítette. Fidrán, kinek sebét az orvos a helyszínén bekötötte, a közigazgatási batóság által jegyzőkönyvíleg történt kihallgatása után a sátoraljanjhelyi közkórházba szállított.

Postai szállítási jog megvonása. A m. kir. belügyminiszter a Nota Adámné budapesti lakos által szerkesztett s a női termékenység megakadályozására való „Gondmentő” nevű készülék leírását tartalmazó „Tanácsadó” címmel ellátott nyomtatványtól és az ahhoz mellékelve levő „Tisztelt Nagyság” megszólítással kezdődő nyomtatott levéltől a postai szállítási jogot a magyar szent korona országai területére megvonta.

Ellenszegülések. Gurbudán József szatmárnémetii őrsbeli csendőr cz. őrsvezető, szeptember 16-án délután Szatmáron szolgálatteljesítés közben Nyileita László körtvélyesi lakos ellenszegülő ellen, annak életveszélyes sérülésével végződő kardfegyvert használt. — Sipos András hajdunánási őrsbeli cz. őrsvezető, szeptember 14-én délután Hajdunánáson Kanalas Flóra ellenszegülő ellen súlyos sérüléssel végződő szuronyfegyvert használt.

A csendőrségi zsebkönyv idei évfolyamából hét diszkótésű példány eladó. Darabja 2 korona. Bővebbet a kiadóhivatal.

KÜLÖNFÉLÉK.

A nyaktiló Khinában. A haladás egyik sajátos jele a mennyei birodalomban, hogy a kivégzéseket ezentúl ott nem az eddigi kegyetlenséggel és nyilvánossággal, hanem a francziák kifogástalanul és pontosan működő emberölő gépével, a guillotíne-al fogják végezni. A kínai kormány evégből bat nyaktilót rendelt Párisban, melyek közül az első már megérkezett Pekingbe. A kivégzéseket Kinában ezentúl a börtönökben, a nyilvánosság kizárásával ügyszólván zárt körben bajtják végre.

A tajtékpipa pusztulása. Lassanként közeledik az az idő, a mikor többé nem lesz tajték és a pipás emberek többé nem gyujthatnak tajtékpipára. A tajték igen elterjedt ásvány ugyan, de a törökországi tajtéktelepeken kívül másutt sehol sem fordul elő olyan nagy mennyiségben és olyan tiszta állapotban, hogy érdemes volna szedni. Igaz, a tajtékszükséglet sem valami túlságosan nagy, de a tajtékpipát mégis sokan kedvelik és ezért a természetes tajtéktelepek lassankint ki fognak merülni. A tajtékpipát akkor majd olyan pipa fogja pótolni, a melynek anyagát egy Délafrikában honos tök-faj fogja szolgáltatni. Ennek a tök-fajnak a gyümölcse pipaalakú és épp olyan színű, mint a tajték, úgy, hogy csak ki kell vájni és készen van egy kitünő pipa. Az ára se kicsi, úgy, hogy méltán foglalhatja majd el a szintén nem olcsó tajtékpipa helyét. Ha azonban ezt a tököt, a melyet tajtéktőknek neveztek el, Európában is sikerül termeszteni, úgy természetesen olcsóbb lesz és a kinek kertje van, maga természetesen a pipáit a kertben.

A világ legnagyobb városai. A világvárosok sorrendje a következő: London és külvárosai 7,021,000 lakossal, New-York négy millió 113 ezer lakossal, Páris két millió 763 ezer lakossal, Csikágó két millió 49 ezer, Berlin két millió 40 ezer, Bécs két millió, Tokió egy

ÉLELMISZEREKET

legjutányosabban szállít ::

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a ca. és kir. hadsereg részére.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TER 1. SZÁM.

millió 819 ezer, Filadelfia egy millió 442 ezer, Pétervár egy millió 429 ezer, Moszkva egy millió 359 ezer, Konstantinápoly egy millió 106 ezer, Bnosz-Ájresz egy millió 84 ezer, Peking egy millió és Budapest nyolczszázötvenezer lakossal.

Az emberek színe. Érdekes hit van elterjedve né-mely néger törzs között. Réges-régen — így mondja a legenda — az emberek mind feketék voltak. Jött azonban egy nagy vízőzön, mely kipuaztította az emberiséget, úgy, hogy csak hárman maradtak életben. Egy izben megjelent előttük az Isten és rámutatva egy nyitott kútra, megparancsolta, hogy ugorjanak bele. Az egyik rögtön követte a parancsot és beleugorva a kútba, megtisztulva, fehé bőrrel került ki belőle. Erre a más-ik is bátorságot vett magának és belengrott a kútba, de a víz már zavaros volt és nem tisztulhatott meg teljesen, úgy, hogy barna bőrrel került ki a kútból. Most már a harmadik is megbánta habozását és a kútba ugrott, de a víz már oly zavaros és piszkos volt, hogy a bőr fekete maradt továbbra is. Ezt a népmo-dát különben most a Johnson—Jeffries-féle boxverseny alkalmából elevenítették fel. A győztes Johnson tudva-levően néger.

A szédülés magyarázata. A hegymászők szédülésé-nek, ennek a különleges és félelmes érzésnek okát sok-féleképen próbálták már megmagyarázni. A sok föltevés közül talán a legelfogadhatóbb Pflüger német tudósnak magyarázata. Pflüger szerint a szédülésnek oka a fé-lelem egyik alakja. A gyermek, kinek fogalma sincs a mélység veszedelméről, nyugodtan fog a szakadék szé-lén virágot szedni, a gyakorlott hegymásző, ki szá-mtalanszor kipróbálta már tagjainak erejét, nyugodtan áll a szirtfokon, mert megvan a biztosság érzése. Ha azonban a szédülést nem ismerő ember kiáll a me-redék szélére és elgondolja, hogy lezuhan, abban a pillanatban szédülni fog. Tessék megpróbálni a negye-dik emeleti erkélyen. A szédülő ember azonban nem gondolt a lezuhanásra, csak egyszerűen érezte, hogy inai megroskadtak, látása zavaros lesz, kiveri a hideg veríték stb., s e rajta végbemenő változások által okozott hőérzetet, jobb híján, szédülésnek nevezi. Meg-lepő, de bizonyossággal megállapítható tény, hogy az ilyen esetek legtöbbször, valószínűen valamennyiben, ott volt a lezuhanás, de főként a leugrás, az öngyilkos-ság gondolata. A szédüléshez a mélység látása föl-tétlenül szükséges, tudata vagy elképzelése nem ele-gendő. Éjjel, vagy ködben a szédülő ember olyan hegymászásra vállalkoztatik, a milyent rendes viszonyok közt soha sem tudna megtenni. A hegyi vezetők a tu-ristának, kit váratlanul szédülés lepett meg, bekötik a szemét és így vezetik le. A szédülés ilyenkor azonnal megszűnik s ezért akarták a hegyi szédülést régebben látással magyarázni.

A patkánybőr felhasználása. Egy angol kereskedelmi ujság közli az érdekes birt, hogy Indiában és pedig Kalkuttában, részvénytársaság alakult a patkánybőr ipari feldolgozására. A jelentés szerint félév óta folyik már a kísérlet a közönséges házipatkány bőrének feldolgo-zásával, s a mit eddig általánosan értéktelennek tartot-tak, az kitünő iparcikknek bizonyult a kísérletek so-rán. Keztyűkészítésre, könyvkötésre és minden fino-mabb hőrmunkára kiválóan alkalmas a patkánybőr, a mely ipari feldolgozásban rendkívül szívós, erős, de a mellett finom és simlékony új bőrfajtát szolgáltat a kereskedelemnek. A kalkuttai gyár már meg is kezdette magyarányú működését.

Mozgó kirakat. Kevés találmánynak voltak még eddig olyan sokoldalú nagy sikerei, mint a gépkocsinak. Az automobil egy pár év alatt megbővította az egész vilá-got, az ipar, a kereskedelem minden ágát; kitünő köz-lekedési alkalmaság vált belőle s mindezeknek a tetejébe elsőrangú, előkelő sporteszköz is maradt. Két-ségtelen azonban, hogy a legbecesebb és a legkülön-félébb szolgálatokat a kereskedelem terén az automobil teljesíti. Ma már szinte nélkülözhetetlen forgalmi esz-köze a gépkocsi a kereskedelemnek. És különösen az angol kereskedővilág használja fel nagy előszeretettel. Most azt jelentik Londonból, hogy ott pár nap óta a nagy angol pénzügyezetek automobiljai keltének fel-tűnést az utcákon. Ezek a hatalmas gépkocsik valóság-os banküzeteknek vannak berendezve, hivatalnokokkal, aczél pénzeszközökkel és minden egyéb kellékkel.

Az angol törvényhozás furcsaságai. Az angoloknak, e szabad férfiakból álló népnek olyan sajátos törvényei vannak, minőket sehol másutt nem találni. Az angol törvény például éjszaka alatt az esti kilencz órától reggel hatig tartó időt érti. Mivel az éjszaka elkövetett lopást sokkal szigoruban büntetik, mint a nappalit, az a tolvaj, kit reggel öt óra negyvenöt perczkor csipnek meg, sokkal nagyobb büntetést kap, mintha hat óra öt percz-kor követte volna el tettét. Továbbá a vasnt Angliá-ban nem nyilvános hely: azt a részegzet tehát, a ki a vasuti sineken fetreng, egyszerűen felmentik, mert nem nyilvános helyen mindenki oly részeg lehet, a mennyire neki jólesik. Az angol törvény szerint az em-berölést vagy gyilkos kísérletet csak akkor büntetik, ha az áldozat a merénylet elkövetésétől számítva három-százhatvanhat nap alatt meghal. Még egy napi élet fölmenti a gyilkost. Az angolok maguk kezdenek mókázni e törvényeken s mozgalom indult meg ez idejémtult különlegességek alapos reformja céljából.

Mozgófénykép az aviatika szolgálatában. A párisi egyetemen az aviatikának tanszéket állítottak föl, a melyen a repülőgép technikájának minden ágával behatóan foglalkoznak. A kísérletek mellé, a melyeket ez inté-zetben végeznek, ujabban demonstráló eszközül a kine-matográfot alkalmazták, mert hiszen vitán felül áll az, hogy a különböző gépeket működés közben mozgófény-kép útján lehet a legjobban bemutatni. Az új magyarázó eszköz igen bevált, ugyanannyira, hogy most már min-den újabb repülő kísérletről és versenyről, a mely Franciaországban lefolyik, így a most lezajlott 782 kilométeres Cirenit de l'Est-ről (keleti körútról), az aviatikai tanszék mozgófényképeket készített. Hír sze-rint Angliában is fölállítanak aviatikai kísérleti állomást a melynél a mozgófényképnek szintén hasonló szerepe jut.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségnevtelen levelekre nem válaszol, köz-tratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességünél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél'ogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatunk kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelen-tőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően összegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdéskülö-seknek eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsfelállítás.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület győri szárnyának területén Szil községben, 1910 szeptember 8-án egy 5 főből álló őrs állíttatott fel.

Különítmények felállítása.

A m. kir. II. számú csendőrkerület lugosi szárnyának területén Barrán, 1910 szeptember 5-én egy négy főből álló különítmény,

a m. kir. VII. számú csendőrkerület dévai szárnyának területén Bokajalfaluban, 1910 szeptember 9-én egy 4 főből álló különítmény és

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület aradi szárnyának területén Szintyén, 1910 szeptember 9-én egy 5 főből álló különítmény állíttatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Hein György, m. kir. III. számú csendőrkerület állományába tartozó, a honvédelmi miniszterium 16. osztályába beosztott hadnagy-számvivő, jelen alkalmazásában közel tíz éven át kiváló szakértelemmel, fáradhatatlan kitartással és szorgalommal teljesített igen eredményes szolgálatait.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Tóth Imre, I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén csaknem 30 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor kifejtett eredményes tevékenysége és jó magaviseletéért.

K. 15. 1. Jelentkezések csak az őrsirodában fogadhatók.
2. Őrs helyét engedély nélkül egyáltalán nem hagyhatja el. —
Igényről szó sem lehet.

E. J. Z. Köszölje az illető nyugdíjára csendőr nevét. Majd utána nézünk az ügynek.

Sziráki őrs, Lapunk f. évi 21. számában talál rá mintát.
N. M. cs. őrn. Felsőbánya. Űgye jelenleg elintézés alatt áll.
P. J. és H. csendőr. Soperjan a maga ajtaja előtt.

H. őrs. Főherceglak. Szándékos emberölés büntette. (Btkv. 379. §.)

V. A. Nem hiszszük.

611111. A függelékben lefektetett irányelvek mérvadók.

44. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

8888. Az 1908. évi 53. számunkban részletesen közöltük.

1911. B. Magától értetődik.

F. J. őrsvezető Szatmárnémeti. Az Országos Pályázati Közlöny Sikray Samu hirdetői irodájánál, vaczi körút megszerezhető.

1881. Olvassa el a Szervezeti Utasítás 43. §-át. Űravezetőnek tudnia kellene. Talán érdeklő a lapunk f. évi 21. és folytatódólagos számaiban közölt szakcikk is!

Érdeklődő. A ki nem gyárilag új az ipart. A munka-szünetről szóló törvény természetesen ezekre is kiterjed.

Varadai vitatkozók. 1. Természetes. 2. Vadász-naptár mérvadó.

K. P. Ott csak őrs van.

Határszálló őrs. 1. Október 1. — 2. Még nem tudni; reméljük a közel jövőben.

33. Igen.

Alföldi csendőr. 1. Ha szolgálatban szerzett sérülés vagy betegség miatt nemcsak csendőrségi, hanem katonai szolgálatra is alkalmatlannak osztályoztatott. 2. A honvédelmi miniszteriumtól. 3. A 600 koronán felüli összeget igen.

Tízmentes csendőr. A szabályszerű eljárás betartása mellett felvéteheti magát külön engedély kikérése nélkül is akárcsak a kórházba.

D. M. Felsőbajom és igényjogosult. Nem szokta olvasni lapunkat? Forgassa csak egy keveset az idej számainkat, egész részletességgel megírtnk azt, a mit most kérdez!

Horváth. 1—2. Október 1. — 3. Január 1.

Dunai csendőr. 1. Nézze meg a házassági törvényt annak mellékletét. 2. Ne isztonkedjék.

F. J. cs. őrs. 1908-ban lett megadva a kegyelem. Jelentkeznie azonban kétséssége.

AZ ERŐSÍTETT

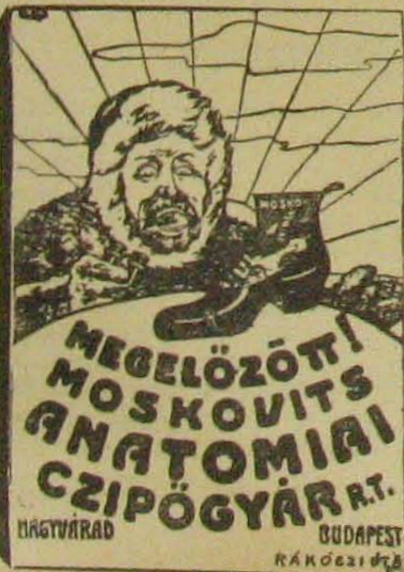
CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Osuz, köszvény, reuma, ideges fejfájás, hűlés, idegbaj, mindennemű osontbántalmak ellen kitűnő hatásának bizonyult szer

Ezrekre menő hálsíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálam kapható. Kís tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség bevétele után vagy utánvétel küldve

Szenthe Lajos gyógysz. Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban szállítását

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Virág András, IV. számú csendőrkerületbeli járás-
örmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn
át lankadatlan buzgalommal kifejtett eredményes tevé-
kenységéért, alárendeltjeinek helyes nevelése és kifo-
gástalan magaviseletéért.

Romosáú Vazul, I. számú csendőrkerületbeli törzs-
örmester, 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati
ideje alatt mindenkor nagy szorgalommal teljesített
eredményes tevékenységeért.

Szugioczky György, IV. számú csendőrkerületbeli
törzsörmester, 20 évet meghaladó csendőrségi szolgá-
lati ideje alatt hivatalos kötelességeinek mindenkor
lankadatlan buzgalommal és kiváló szakértelemmel tör-
tént teljesítése, alárendeltjeinek célirányos vezetése
és példás magatartásáért.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Balogh István őrsvezető czimzetes őrmester, Sándor
László csendőr czimzetes őrsvezető, Bándli József cz.
őrsvezető és Hencz Lajos őrsvezető, mert egy 10 főből
álló tolvajszövetkezet által 1906—1909. években Bihar
vármegye területén elkövetett 35 rendbeli betöréses
lopás tetteseit, 19 napon át fáradságot nem ismerő
kitartással, leleményességgel és szakavatottsággal foly-
tatott nyomozás folyamán Lakatos János és 9 társa
ezigányok személyében kiderítették, a tetteseket az
igazságszolgáltatás kezeibe juttatták s ekként a kör-
nyéket ezen veszedelmes tolvajszövetkezet további gará-
zdalkodásaitól megmentették.

Kinevezettek:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

csendőr járásörmesterekké:

Kiss József,	I. őrmester (1. rangsz.),	a III.
Nagy György,	" (2. "),	sz V.,
Kovács Mátyás,	" (3. "),	
Dékány Benedek,	" (4. "),	a III.,
Boros Károly,	" (5. "),	a II.,
Benedek Fülöp,	" (6. "),	
Sas Ignác,	" (7. "),	a VII.,
Vlád Szilárd,	" (8. "),	az V.,
Simon Lajos,	" (9. "),	a II.,
Horvath Mihály,	" (10. "),	a VIII.,
Stolcz József,	" (11. "),	
P. Tóth Imre,	" (12. "),	a III.,
Krisztel György,	" (13. "),	a II. számú

csendőrkerület állományában.

Előléptettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

Demkó István, Báthori János, Forika Peter és Doba
Mibály, továbbá

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

ugyanazon nappal:

Golyán József és Vas József cz. őrsvezetők, *őrsveze-
tökké.*

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése
után:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

Bacsa Imre csendőr és

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

ugyanazon nappal:

Rákóczi Márk, Szabó László I. és Szerémi Pál
csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetők*kké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályú katonai szolgálati jellel el-
látott:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Németh Albert járásörmester 1910. évi szeptember
hó 30-án.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel el-
látottak:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Tóth András I. őrsvezető, 1910. évi augusztus hó
28-án, továbbá

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Bedöcs János őrsvezető, 1910. évi szeptember hó
8-án és Eberhardt Sándor czimzetes őrmester, 1910.
évi szeptember hó 23-án, végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Molnár György csendőr czimzetes őrsvezető, 1910
augusztus 4-én és Tuzsnya János csendőr czimzetes
őrsvezető, 1910 augusztus 10-én.

Névváltoztatások.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Szlavikovics Márton csendőr a m. kir. belügyminisz-
ter urnak, 1910 augusztus 2-án 98,051/VI-a. szám alatt
kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Szegedi”-re vál-
toztatta.

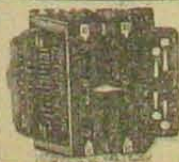
Házasságra léptek:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

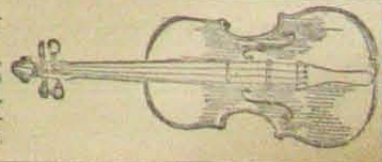
Csaba Ákos cz. őrmester, Dzsaja Emilia Honával,
1910 augusztus 13-án, Tökölön.

Dezsd Bálint cz. őrsvezető, Kis Lidiával, 1910 aug.
21-én, Hódmezővásárhelyen.

Hegyesi Gábor cz. őrsvezető, Nyerges Borbálával,
1910 augusztus 10-én, Dömsödön.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hang-
szert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészí-
tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom,
harmonium, harmonika, fa-, réz-nyó-hangszer, lűr, stb., míg **Reményi** legújabb képes
árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.**
Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

Ivanyos István ez. őrmester, Mihajlovics Idával, 1910 július 30-án, Ujvidéken.

Vaskó Antal ez. őrsvezető, Soós Irmával, 1910 aug. 6-án, Búdszentmihályon.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Sebény Bertalan es. ez. őrsvezető, Kovács Margittal, 1910 aug. 28-án, Kőkeszén.

Szecsődi Miklós es. ez. őrsvezető, Nezzelmann Mária-
val, 1910 aug. 20-án, Aranyosmaróton.

Moraucsik József őrsvezető, Kralovánszky Jozefin
Antoniával, 1910 augusztus 23-án, Rózsahegyén.

Antal Mihály ez. őrmester, Csóka Mária Katalinnal,
1910 július 26-án, Litván.

Szalay Imre csendőr ez. őrsvezető, Osavaszky Mária-
val, 1910 aug. 13-án, Zólyomlipcsén.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Czallner Lajos ez. őrmester, Burghardt Rozáliával,
1910 aug. 13-án, Szegeden.

Kelemen János ez. őrmester, Weiszhammer Gizella
Ilkával, 1910 július 19-án, Bicskén.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Bülfő Antal őrsvezető, Vitályos Jusztiával, 1910
aug. 21-én, Úcsárdön.

Dömötör Gyula ez. őrmester, Algya Ilona Máriaival,
1910 aug. 24-én, Debreczenben.

PÁLYÁZATOK.

Egy főfogóéri állás a vérszi kir. országos fegyvertésztől. Fize-
tés 1000 korona. Lakpénz 240 korona. 84 dkgr. kenyérlétszám.
Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. A szán-
tan eleminek ismerete. A hőrtönnyel szolgálatban való jártas-
ság. Az igazságügyminiszterhez címzett kérvények a vérszi kir.
ország. fegyvertészt igazgatóságához 1910 okt. 8-ig.

Egy hivataloszolgal állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fi-
zetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona, esetleg termé-
szetbeni lakás. Ruhálatmány 100 korona vagy természetbeni
ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budas-
pesti kir. törvényszék elnökéhez 1910. évi okt. 20-ig.

Egy hivataloszolgal állás a komáromi pénzügyigazgatóságánál,

esetleg az ezen pénzügyigazgatóság alá tartozó valamelyik adó-
hivatalnál. Évi fizetés pótlékkal 600 korona. Rendszerezett lak-
pénz. Ruhálatmány 100 korona. A magyar nyelv szóban és írás-
ban. Kérvények a komáromi kir. pénzügyigazgatóságához 1910
okt. 10-ig.

Egy hivataloszolgal állás a Tolna vármegye központi járási
főszolgabírói hivatalánál. Kezds fizetése 600 korona. Lakpénz
180 korona, természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és
írásban. Kérvények Tolna vármegye allapánjához 1910 okt. 10-ig.

A magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségénél:

tíz hivataloszolgal,
háromvez állomásnálhézsi,
hárminez vonalfékezői,
hárminez váltókezelői,
tíz kámpatizistái,
hárminez pályaféri,
tíz értasitái,
huzs kocsirendezői,
tíz (éjjeli és nappali) éri,
öt sorompóéri állás.

Fizetés 800 korona, a pályaféri, sorompóéri és (éjjeli és nap-
pali) éri állásoknál 600 korona. Valamennyi állásnál 150—300
korona lakbér és természetbeni egyenruházat, a vonalfékezői
állással ezenkívül kilométer és utazási órapénz jár.

Minden állások a végleges kinevezés elnyeréséig két korona
napibérrrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próba-
szolgálat.

Ugyanott:

tíz pályafelvigyázói,
három szertárnoki,
hárminez állomásfelvigyázói,
tizenöt raktárnoki,
huzs kalauzi (előbb vonalfékezői) és
tíz távirászi állás.

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—500 korona. Természet-
beni egyenruházat. A kalauzi állással ezenkívül kilométerpénz
és utazási órapénz jár. A végleges kinevezés elnyeréséig minden
állások két korona napibérrrel vannak javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középisko-
lai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ny végzettség
hiányában a vasuti szolgálat alatt is lehetősé vasuti altszti ké-
pesítő vizsga. Hat havi — az állomásfelvigyázói álláshoz tíz havi,
az állomásfelvigyázói álláshoz pedig tizenegy havi próbaszolga-
lat. Ezekon kívül. A pályafelvigyázói állásnál megfelelő ipari
képzettség (kőműves, asztalos, atb.)

Schwáb József műórá és ékszerész
Szabadka, Radics-u.

A m. kir. csendőrség salvos ügyelmébe! Az a csendőr, aki érá, ékszeri okor
vécérolni, egy kézpenz mint részleire, forduljon olyan ezéghoz, aataly rövid 1—2 év alatt kizé-
rálag csak a csendőrségtől 121 allomerő levélben részeseit, ezen elismeréat csak azóri érték el,
mivel a saját kézből szolályozni óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 perczet külföldözhet. Kérem
sziveskedjenek amitékai kérem. A mintáknek ára 8 koronától felfelé.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

A legújabb mintájú ruha és fegyverzeti és tömegkönyvecskék raktárun-
kon készen kaphatók.